

De Amersfoortse accijsrekening over 1427

door LEEN ALBERTS

Inleiding Het gemeentearchief van Amersfoort herbergt een tiental stadsrekeningen uit de 15de eeuw. Zij bieden een schat aan gegevens voor onderzoek naar het middeleeuwse leven in de stad. Op economisch gebied verschaffen de rekeningen veel directe informatie over prijzen, lonen, munten, stedelijke belastingen en bestedingen. Indirect doen de rekeningen onthullingen over uiteenlopende zaken. Ze bevatten bijvoorbeeld informatie over stedelijke bouwwerken, zoals de poorten, het spui en het stadhuis, over contacten met machthebbers en steden, over de stadsverdediging, de voedselvoorziening en culturele gebruiken.

Ondanks de waarde van de stadsrekeningen als historische bron is er tot op heden nauwelijks gebruik van gemaakt voor de geschiedschrijving van Amersfoort. Dit is voor een belangrijk deel te wijten aan de onoverzichtelijkheid van de rekeningen. Sommige zijn incompleet en bovendien hebben ze een verschillend boekhoudkundig karakter. Zo zijn er jaarrekeningen, kwartaalrekeningen, kladrekeningen en accijsrekeningen.¹ In dit artikel gaan we in op de oudste stadsrekening, de accijsrekening over het jaar 1427: we bieden daarvan een integrale editie.

Het karakter van de rekening De stadsrekening van 1427 heeft een geheel andere opzet dan kwartaal- en jaarrekeningen, die bestaan uit een opsomming van alle inkomsten en uitgaven van het stadsbestuur in de betreffende periode. Deze rekening omvat een aantal uitgavenstaten van burgers die het recht van inning van een bepaalde stedelijke belasting hadden gepacht. Zo zorgde de één bijvoorbeeld voor de inning van de tapaccijs op bier, inde een ander het ellegeld op laken en een derde de tol bij de Rode toren. Als tegenprestatie waren zij het stadsbestuur een bepaald deel van de belastingopbrengst (de pachtsom) verschuldigd. De meeropbrengst mochten ze als verdienste behouden. Om praktische redenen bestond de gewoonte dat zij de pachtsom niet rechtstreeks aan het stadsbestuur voldeden, maar hieruit allerlei betalingen deden ten behoeve van de stad. Van de kameraar, degene die binnen het stadsbestuur het beheer had over de stedelijke financiën, kregen zij te horen wat ze aan wie moesten betalen. Aan het eind van de pachtperiode moesten zij van deze uitgaven een staat opmaken en deze ter afrekening inleveren bij de kameraar, die de staten overnam in een aparte rekening. De stadsrekening van 1427 is een samenvoeging van vijftien van deze uitgavenstaten en kan daarom worden gekarakteriseerd als een accijsrekening.

De meeste staten beslaan twee bladzijden. In het hoofd zijn de naam van de accijns pachter geschreven en de pachtsom van de belasting die hij in beheer had. Het gaat hier grotendeels om pachtsommen van de brouw- en tapaccijns. De staten bestaan uit een opsomming van namen van personen gevolgd door het bedrag dat zij van de betreffende accijns pachter namens de stad hadden ontvangen. Helaas wordt de reden van betaling maar in weinig gevallen vermeld. Daar waar wel een verklaring van de uitgaven wordt gegeven, betreft het betalingen die ook in jaarrekeningen voorkomen, zoals reiskostenvergoedingen van boden, verteringskosten, loon van dragers, wagenlieden, bouwlieden en wachters en de aankoop van bouwmaterialen, wapens of andere stedelijke benodigdheden. De meeste staten zijn afgesloten met een (eind)totaal.

Een belangrijke vraag is wat de vele betalingen zonder kenmerk kunnen betekenen. De daarbij genoemde personen ontvingen vaak een rond bedrag van één of enkele guldens. Het ging hier niet om betalingen voor diensten of materialen, want die bedragen waren zelden mooi rond en werden bovendien uitgedrukt in diverse muntsoorten. Het kan ons inziens alleen gaan om uitbetalingen van lijf- en erfrenten of aflossingen van leningen of beide door elkaar. Bij lijf- en erfrenten betaalde iemand een bepaalde koopsom aan het stadsbestuur, waarmee men het recht op een halfjaarlijkse uitkering verwierf.² Deze rente-uitkering was een overeengekomen deel van de koopsom. De koopovereenkomst bleef gelden tot het overlijden van de begunstigde (lijfrenten) of ging na overlijden over op diens erfgenamen (erfrenten). In diverse staten komen posten voor die de term (lijf-)rente bevatten.³ Ook zijn betalingen gedaan in munten die vaak bij renteovereenkomsten werden gehanteerd, zoals het pond, de nobel, het Franse en Hollandse schild, de Arnhemse en Beierse gulden en de Vlaamse groot.⁴ In het eerste kwart van de 15de eeuw was Amersfoort bij verschillende oorlogen betrokken, waarin de stad zelfs enkele keren in de frontlinie lag. Het stadsbestuur zal ongetwijfeld naar het financiële redmiddel van de rentenverkoop hebben gegrepen om de oorlogsvoering te kunnen bekostigen. Hiervan getuigen de betalingsproblemen met Utrechtse renteniers in 1431 en de vele achterstallige betalingen van lijfrenten die in de stadsrekening van 1432 staan vermeld.⁵ Tenslotte kwam het ook in andere steden voor dat de opbrengst van de bieraccijnzen gebruikt werd om rente-uitkeringen uit te betalen.⁶

Het Amersfoortse stadsbestuur heeft in de 15de eeuw enige malen burgers verplicht tot het verstrekken van leningen aan de stad om zo over extra financiële armslag te beschikken.⁷ Het is goed mogelijk dat dit ook vóór het jaar 1427 is gebeurd vanwege de zware lasten van de oorlogsvoering. Bij een gedwongen lening betaalden burgers naar verhouding van hun vermogen, hetgeen de verschillen in grootte van de bedragen in de afrekeningsstaten van 1427 zou kunnen verklaren. Net als de rente-uitkeringen werden aflossingen van leningen wel uit de opbrengst van de accijnzen betaald.

Beschrijving van het manuscript De Amersfoortse accijnsrekening over 1427 bestaat uit acht papieren foliobladen, ongeveer ter grootte van een in de lengte gevouwen papier van A4-formaat. Samen vormen ze een katern van tweeëndertig beschreven bladzijden. Een perkamenten of papieren omslag ontbreekt, waardoor de naam van de verantwoordelijke kameraar, noch de boekingsperiode, noch gegevens omtrent de aard van het document zijn overgeleverd. Ook is er geen herkenbaar eerste en laatste blad aanwezig waardoor het niet zeker is of de rekening compleet is. Ondanks het feit dat de randen van de bladen enige slijtage vertonen, zijn er gelukkig weinig regels door veroudering en aantasting onleesbaar geworden.

De accijnsrekening bestaat uit een samenvoeging van afzonderlijke uitgavenstaten, die waarschijnlijk door één schrijver, de kameraar of een klerk, zijn opgetekend. Het geheel is niet in één keer te boek gesteld, maar is vermoedelijk met tussenpozen neergeschreven, staat voor staat. Dit kan worden afgeleid uit de verschillen in lettergrootte en regelafstand. Het is aannemelijk dat de staten zijn overgenomen van losse opgaven die bij de kameraar waren ingediend. Sporadisch wordt er naar deze *cedule* verwezen en af en toe is per ongeluk een post tweemaal opgeschreven, waarna één ervan weer is doorgestreept. Bij vrijwel alle staten zijn achteraf nog correcties aangebracht, wat te zien is aan de toevoeging en doorhaling van enkele posten. Door deze mutaties veranderden de totalen, zodat ook daar veel doorhalingen te vinden zijn. De correcties geven de indruk dat de rekening niet als klad, maar als officieel exemplaar werd gebruikt. Temeer, daar het bij kladrekeningen de gewoonte was de posten met verticale strepen door te halen als teken dat zij waren overgeschreven naar een definitieve, in het net geschreven rekening. Deze manier van werken kan worden aangetroffen in de stadsrekeningen van 1432 en 1434, maar ontbreekt bij die van 1427.

Toch kan worden geconstateerd dat er geen definitieve sluiting van de rekening heeft plaatsgevonden. Sommige staten zijn immers niet met een totaalbedrag afgesloten, terwijl andere wel zijn afgesloten, maar posten bevatten die later zijn toegevoegd en niet in het totaal zijn opgenomen. Tenslotte zijn verscheidene optellingen niet juist uitgevoerd, waaruit blijkt dat er geen eindcontrole is toegepast.

Datering De accijnsrekening heeft geen omslag met een opschrift met jaaraanduiding. Nergens is aangegeven welke boekingsperiode de rekening beslaat. De datering zal daarom met behulp van gegevens uit de rekening zelf moeten worden vastgesteld.⁸ De eerste en duidelijkste aanwijzing geven enkele uitgavenposten op p. 14 betreffende 'Exaltatio Crucis' (Kruisverheffing, 14 september), 'Symonis et Judedach' (28 oktober) en 'Martini' (11 november) 1426 en 'Symonis et Judedach' 1427. Deze posten zijn waarschijnlijk later in de rekening bijgeschreven, dus hiermee is niet gezegd dat ook de andere betalingen aan dezelfde periode kunnen worden toegeschreven. Toch zijn er meer uitgaven die betrekking

hebben op het jaar 1427. Tweemaal wordt vermeld 'doe den hertoge van Burgoengen hier was' (pp. 18 en 31) wat verwijst naar de bestorming van Amersfoort door de troepen van de Bourgondische hertog Philips de Goede (1419-1469) in de laatste dagen van oktober van dat jaar.⁹ Verscheidene posten in de rekening hebben te maken met het krijgsgewoel rond deze bestorming.¹⁰ Hieruit kan worden afgeleid, dat een deel van de uitgavenstaten na oktober 1427 moet zijn opgesteld. Vermoedelijk zijn de laatste staten begin 1428 geschreven. Zij hebben namelijk betrekking op de bestorming van het drijvende blokhuis dat de Hollanders eind 1427 aan de monding van de Eem hadden geplaatst om deze vitale handelsweg van het Nedersticht af te sluiten (pp. 26, en 31). De gevechten duurden tot in januari 1428. Kort daarna heeft ijsgang een einde aan deze fortificatie gemaakt.

Ook de koersen van de twee in de rekening gebruikte munten wijzen op uitgaven vanaf de laatste maanden van 1426. De Beierse gulden had aan het begin van de rekening een koers van 65 wit (p. 3). Deze liep vervolgens op naar 67,5 wit (p. 4) en was later ruim 71 wit (p. 17). We kunnen dit koersverloop vergelijken met de koersnoteringen van de Beierse gulden in de duidelijk gedateerde rekeningen van de rentmeester van de bisschop van Utrecht.¹¹ In de rekening met uitgaven die vanaf begin november 1426 waren gedaan, werd gerekend met een koers van 66 wit. In de volgende rekening die liep vanaf september 1427, werd de Beierse gulden 78 wit toegekend en weer een jaar later was de koers al tot boven de 90 wit gestegen. De koers van de Arnhemse gulden kende in deze rekeningen een vergelijkbare stijging. De waarde hiervan lag steeds enkele wit lager dan die van de Beierse.¹² In de eerste staat van de Amersfoortse accijsrekening was de koers 63 wit (p. 1). Hierna steeg de koers naar 64 wit (p. 6) en 66 wit (p. 20) en in de laatste staten lag de waarde al op 67½ wit (p. 26, 28). Uit deze vergelijking volgt, dat de betalingen in de Amersfoortse rekening die gedaan zijn in Beierse en Arnhemse guldens, betrekking hebben op een tijdsbestek beginnend vóór november 1426 en doorlopend tot ver in het jaar 1427.

Gezien deze chronologie is het niet vreemd dat ook betalingen verbonden met 14 september en 28 oktober 1426, die hierboven zijn genoemd, in de rekening zijn bijgeschreven. Op de derde uitgavenstaat (p. 5) zien we bovendien dat de tap- en brouwaccijs werden verpacht op '2a na Martini' (18 november).¹³ Dit zal de maand november van het jaar 1426 zijn geweest. De volgende data die in de rekening voorkomen zijn Kerstavond, Jaarsdag (1 januari), Sint-Pontiaansavond (13 januari), Sint-Mathijdsdag (24 februari), Pasen (20 april), meidag (1 mei), Exaltatio Crucis (Kruisverheffing, 14 september) en Sint-Simon en Sint-Judasdag (28 oktober). Vanaf het laatste kwartaal van 1426 volgt de accijsrekening dus globaal de kalender tot eind 1427. De verpachting van de brouwaccijs wekt eveneens de indruk dat de rekening zeker een jaar, maar mogelijk langer beslaat. Zestien maal wordt de naam van een persoon genoemd die de brouwaccijs huurde. Doorgaans was de pachtperiode een maand, zodat dit neerkomt op zestien

maanden. Opgemerkt moet worden dat soms één persoon de accijns meerdere malen huurde. Een enkele dubbeltelling is daardoor niet helemaal uitgesloten.

Kortom, aan de hand van gegevens uit de rekening zelf kan worden afgeleid dat de boekingsperiode van de accijnsrekening liep vanaf het laatste kwartaal van 1426 tot begin 1428 en dat de rekening dus voornamelijk betrekking heeft op het jaar 1427.

De rekening als bron voor onderzoek De accijnsrekening lijkt op het eerste gezicht weinig interessant. Immers, de uitgavenstaten vertonen slechts lange lijsten van namen met bedragen zonder verdere specificaties. Waardevolle details zoals onderwerpen van bestuurlijke besprekingen, bestemmingen van zakenreizen, politieke gebeurtenissen en prijzen van goederen komen maar weinig voor. Bij een nadere beschouwing blijkt de rekening echter van groot belang te zijn als bron van kennis over verschillende aspecten van de stedelijke samenleving in de 15de eeuw. Allereerst is de rekening bijzonder omdat die het oudst bewaard gebleven financiële document van de stad is. Bovendien is de rekening naast enkele charters het enige document in het Amersfoorts archief dat informatie bevat over de jaren twintig van de 15de eeuw. De raadsnotulen dateren eerst vanaf 1436. De rekening is ook de oudste bron waarin Koppelpoort en Monnikendam worden genoemd.¹⁴

Verder is de rekening een belangrijke bron voor de bestudering van het koersverloop en het verspreidingsgebied van munten die in de jaren van de Stichtse burgeroorlog courant waren. Ook voor genealogisch onderzoek biedt de rekening veel gegevens: meer dan driehonderd personen worden met naam genoemd. Vermoedelijk waren dit voornamelijk Amersfoortse burgers. Er wordt bovendien enige informatie verschaft over de twee burgemeesters van 1427. Zij worden Reyner en Henric genoemd.¹⁵ Bij de eerste persoon gaat het waarschijnlijk om Reyner Poit Evertzoon. Hij bekleedde vaker een functie in het stadsbestuur, zoals die van schepen in 1406 en 1416 en schout in 1417. Vanaf juli 1427 zond de stad Utrecht tot driemaal toe een bode wegens de dreiging die uitging van de hertog van Bourgondië.¹⁶ Dit maakt het aannemelijk dat hij in 1427 inderdaad een voorname positie in de stadsraad had. De tweede burgemeester zou Henric Jacobzoon kunnen zijn. Deze Henric verschijnt namelijk tweemaal onder degenen die de Utrechtse bode in het najaar van 1427 ontvingen.¹⁷

Op een enkel gegeven uit de stadsrekeningen van 1432 en 1434 na worden alleen in de accijnsrekening over 1427 pachtsommen aangetroffen van de brouw- en tapaccijns. Deze vindplaats is dus van grote waarde om enig inzicht te krijgen in het belang van de bieraccijnzen voor het Amersfoortse stadsbestuur. Bovendien vormt de rekening vrijwel de enige bron waaruit blijkt dat in Amersfoort niet alleen de kameraar, maar ook de accijnspachters betalingen deden ten behoeve van de stad. Ook de vermelding van hun namen is waardevol. Aan de

hand hiervan kan worden bepaald in hoeverre de pachters uit de bestuurlijke elite van Amersfoort afkomstig waren. Er kunnen veertien accijns pachters worden onderscheiden;¹⁸ zij zijn in tabel op pagina 14 opgenomen in de volgorde waarin ze in de rekening voorkomen. Uit dit overzicht blijkt, dat zeker de helft van de bekende pachters vroeger of later een positie in het stadsbestuur bekleedde. Het is goed denkbaar dat dit voor meer personen onder hen gold, want voor een groot aantal jaren kennen we de namen van de bestuurders niet.

Verantwoording van de editie Bij de teksteditie van de rekening is de kritisch-normaliserende methode gehanteerd.²⁰ Dit houdt in dat veel woorden op de moderne manier zijn weergegeven. Een dubbele uu of vv wanneer bedoeld als een medeklinker, is daarom geschreven als een w en ii als een ij. Ook is de moderne interpunctie doorgevoerd, waar-door onder andere hoofdletters zijn ingevoegd of een enkele keer juist weggelaten. Daar waar in het origineel afkortingen zijn gebruikt, zijn ze in deze uitgave uitgeschreven naar voorbeelden uit de andere Amersfoortse stadsrekeningen. Munten zijn daarentegen in de afgekorte versie aangehouden, tenzij in het handschrift voluit geschreven. Arabische cijfers hebben de getallen en bedragen in Romeins schrift vervangen.

Enkele zaken vereisen aparte vermelding. Bij namen is het achtervoegsel *zoon* niet afgekort tot *z.*, maar voluit geschreven als *soen*. De naam *Jhan* of *ihan* is steeds geschreven als *Johan*. Op de meeste bladzijden staan in de marge voor de posten de afkortingen *pg*, *gp*, *g*, *p*, *o* of *l*. Vaak zijn ze doorgehaald alsof de post is verwerkt. De woorden waarvoor deze afkortingen staan zijn mij niet bekend. Ze hebben beslist een boekhoudkundige betekenis, zoals misschien: 'payments-gulden',²¹ 'payment gedaan', 'al ofgerekent',²² pro memorie of afvinken. De nummers die in de rechtermarge tussen {} van deze editie zijn toegevoegd, zijn de door ons gegeven paginanummers. Aan de uitgave is een index van persoons- en plaatsnamen toegevoegd.

De munt waarmee in de accijnsrekening is gerekend is de bisschopsgulden van 30 witte groten. Eind jaren twintig van de 15de eeuw waren deze gulden en wit niet meer gangbaar als betaalmunten, zij werden louter als rekenenheid gebruikt.²³ Het Nedersticht was in de late Middeleeuwen het grensgebied van monetaire invloeden uit Frankrijk, Vlaanderen en Holland aan de ene kant en het Rijnland en Gelre aan de andere kant.²⁴ Het effect daarvan was in het Amersfoortse geldverkeer duidelijk zichtbaar. Zo gebruikte men vanaf de jaren dertig van de 15de eeuw de Arnhemse en Rijnse gulden als rekenmunt in de stedelijke boekhouding. Boeten werden veelal uitgedrukt in de Beierse gulden uit Holland en lijfrenten werden wel overeengekomen in Hollandse en Franse schilden of Vlaamse groten. Veel van deze buitenlandse munten komen in de accijnsrekening van 1427 voor. In een bijlage zijn de in de rekening gebruikte munten met hun koersen opgenomen.

TABEL ACCIJNSPACHTERS IN 1427			
<i>Naam</i>	<i>In 1427 pachter van</i>	<i>Functie in stadsbestuur</i>	<i>Bron (waar niet anders is aangegeven Van Bommel 2, 535 e.v.)</i>
Gijsbert vanden Veen	waag, brouwaccijns, tapaccijns ¹⁹	schepen 1434	SB ch 293, 294
Aernt vanden Velde	brouwaccijns	schepen 1436, 1439, 1446 & 1458	SB ch 301, 321, 353, 397
Goesen Willemsoen	brouwaccijns		
Goesen Ghijsbertsoen	wijnaccijns, tapaccijns	schepen 1431	SB ch 279a, 281
Meins Stevensoen	tapaccijns, brouwaccijns		
Roeloff Thomaessoen	huidaccijns		
Johan Jacobsoen	tapaccijns	schepen 1437 & burgemeester 1440	SB 35 f. 81
Jacob Willemsoen	tapaccijns	schepen 1434, 1437 & 1440 & raad 1445	SB 296, 318; Kapittel St.-Joris fol. 109
Steven Maessoen	brouwaccijns, tapaccijns	schepen 1435, 1439, 1443, 1445, 1448 & 1461	SB ch 349, 361, 417; Kapittel St.-Joris fol. 17 & 47v
Dirc Hensberch	weggeld	schepen 1411, 1421, 1423 & 1435	SB ch 257; Kapittel St.-Joris fol. 16v, 19 & 42
Ricout Steenwerper	brouwaccijns		
Meeus Hugensoen	brouwaccijns		
Jan Oedensoen	tapaccijns		
Frederic de Beer	brouwaccijns		

EDITIE VAN DE ACCIJSREKENING VAN 1427

Item Ghijsbert vanden Veen 136 lb. {1}
 vander stat wicht dair heeft hi off betaelt die
 een helft Bertout Pouwelssoen de ander
 helft Johan Brant seghet hy.

Item Ghijsbert vanden [Veen ende Arnt]²⁵ vanden
 Velde enen brouscijs 5 gul. seget hy dat
 Arnt voirs. betalen sel.

Item noch Gijsbert vanden Veen enen brouscijs
 om 271 gul. seget hi dat dair op betaelt
 is hierna bescreven.

Item Willem Kerman 17 gul. 9 wit²⁶

Item Peel van Heese 2 gul.

Item Gherburch Rutgersoen 17,5 Ar.gul. facit 36 [gul.]22,5 wit²⁷

Item Jan buermeyster 3 gul.²⁸

Item Dirc Poyt 15 gul.²⁹

Item Roeloff Thomaessoen 50 gul.

Item Ghijstgen Voegel 20 gul.³⁰

Item Peter Henric 3 gul.

Item Willem Pijl 2 gul. lijf

Item Jan Arnt 4 gul.

Item Ricout Scaep 1 gul.³¹

Item Gerijt Taetse 1 gul.³²

Item solvit 2 Ut.gul. die hi my selven gaf.

Item Albert backer 2 gul.

Item Jacob Haes 1 gul.

Item Jacob Willemsoen 3 gul. lijf corten

Summa 161 gul. 19,5 wit

Item gebuert 3 gul. van Ghijsbert vanden Veen {2}
 de Jan Geerlochsoen gaf 9 tunen van den p[ayment]³³
 hierof

Item Abbe Roede 1 gul.

Item Pouwels Jansoen 2 gul.

Item Gerijt Taetse 1 gul.
 Item Jacob Hugen 1 gul.
 Item Jan Vlug 1 gul.
 Item Peter Gijsbert Hugensoen 2 gul. de hi Elburch gaf.
 Item Gerijt Henricsoen 1 gul.
 Item Weini Willem Jacobsoens wijf 2 gul.
 Item Jacob Rutgersoen 3 gul. van Heyn Lambert
 Item Ghijsbert Ketellair 3 gul.
 Item Huge Woutersoen 3 gul.
 Item Hermen Roetersoen 1 gul.
 Item Meeus Dirxsoens wijf 1 gul.
 Item Cossijn van Isselt 1 gul.
 Item Peter Pijl 2 gul.
 Item Jan buermeyster 1 gul.
 Item Jacob Claessoen 3 gul.
 Item Willem Henric 2 gul.
 Item Henric van Westrenen 3 gul.
 Item Evert de Man 1 gul.
 Item Arnt Peter Heinsensoen 3 gul.
 Item Roelof Albertsoen 1 gul.
 Item Jordan Henric Pouwelssoen 1 gul.
 Item Albert van Westrenen 3 gul.
 Item Roelof Thomaessoen 1 gul. op Albert de backer
 Item Lambert Goedensoen 2 gul. an Jan Goedensoen
 Item Uulfer Louwe 1 gul. de Kerstgen had.
 Item Willem vander Cuul 3 gul. van heren Lubberts wegen
 Item Claes Nenninc 3 gul. op Goesen Jansoen
 Item Peter Coeninck van Horen 3 gul.
 Item Johan Jacobsoen 1 gul. an Henric Berentsoen
 Item Peel Meeussoen 2 gul.

Summa 62 gul.

Dit is Goesen Willemsoen uitgeven opten brouscijs.

{3}

Item Jan Geerlochsoen 1 gul.³⁴
 Pouwels Jansoen 1 gul.³⁵
 Claes Nenninc 2 gul.
 Jacob Claes 2 gul.³⁶
 Jacob Willem Witteheynsensoen 4 gul.

Jan van Hillegenberch 3 gul.
 Willem Henricsoen 1 gul.
 Willem van Lyenlair 2 gul.
 Gerburch van Wiel 12 Beyers gul.³⁷
 65 wit voir 1 gul. met dan 2 gulden 1 pl. voirden gul.
 Pouwels Jacobsoen 3 Ar.gul. 3 oert³⁸
 Goesen Willemsoen 208 tunen vandes postulaets wegen corten
 Item noch 16 tunen van Griete Kurtinx wegen
 Henric Berntsoen 5,5 gul.
 Coster 10 gul.
 Lubbert Symensoen 3 gul. 2 tunen³⁹
 Item Roeloff Thomaessoen 31,5 gul.
 Item noch 16 tunen van Johan Reinersoen
 Item nae van den postulait 28 tun
 Item van onser stat wegen inden bouwe
 verteert onse postulaits vriende 8 gul.⁴⁰
 Item Wouter Johanssoen 38 gul. 9 tun
 Item Fie Johan Taetsen 4 Ar.gul. 4 nywe tun
 van tween gewonden perden
 Item Arnt Brinck 2 gul.⁴¹
 Item Goede Kade 3 gul.
 Item Arnt Peter Heinsensoen 3 gul.
 Item Henric van Westrenen 3 gul.
 Item Peter Coeninck 1 gul.
 Item 6 gul. 12 wit van Wijn van Haeften

 Summa 200 gul. 1 wit

Item Albert van Westrenen 3 gul.
 Item Willem Smit 3 gul. op Fien
 Item Hermen Jacobsoen 10 gul. 17 wit
 Item 6 gul. de Hermen buerde tot Johan Kade.
 Item Johan Vlug 2 gul.
 Item sijn moeder 2 gul. op hem
 Item buermeyster 1gul.
 Item Griet van Coelhorst 11 gul. op soudenairs
 Item Jacob Stael 7 gul.
 Item Evert Symansoen 11 gul. 26 wit 1 d.⁴²
 Item den pipers van Utrecht 3 gul. by Arnt Hubert

(4)

Summa 48 gul. 16 wit 3 duit⁴³

Item her Goesen 10 gul.

Item Willem van Zulen van Nyevelt 40 Holl.sc.des jairs ander stad

Item solvit 50 gul. de Roeloff Thomaessoen gaff.

Item 36 Beyersche gul. de ic hem gaff.

Item 30 gul. de Arnt Willemsoen gaff.

Item Johan Arntsoen 10 gul.

Item Johan van Lynne 30 Utr.gul.

Item Wouter van Hagenouwe 4 Beyersche gul. facit 9 gul.

Dit is Gosen Ghijsbertsoen uitgeven.

{5}

Item 2 cromst. ende 2 lewen die Coepal had

vanden bussen op thuus te breggen uten bolwerck facit 13 wit 1 d.

Item 2 gul. Arnt Brinck doe hi tot Scoenhoven reet.

Item 1 tun die Ghijsbert Jansoen had vander
stathuus scoen te maken.

Item Pouwels die drager 8 tunen van dat

cruut vander Vietoren te halen tot Jan buermeyster te dragen.

Item opgebuert 3 gul. 15 wit doemen

den tapscijs verhuerde 2a na Martini ende den brouscijs.

Item Evert Springer 1 cromst. van bussen

op der stathuus te dragen facit 4 wit 1 d.

Item Evert Springer 1 botg. vanden bolwerck

op den huse te dragen facit 9,5 d.

Item Loedewich Taets 42 gul. 20 wit

Item Loech 14 gul.

Item Loech 11 gul.⁴⁴

Item Arnt Hubertsoen 8 gul. doe hi te

capittel reet bi Dirc Poyten tyden.

Summa 82 gul. 22 wit 1 d.

Item Arnt die bode 2 gul. doe hy te Wijck ginck.

{6}

Item 21 tunen om een scoude turfs

Item 10 wit van opdragen

Item Jan buermeyster 6 gul. des sonnendages voir Jaersdach

Item op gebuert 5 gul. 15 wit

Item 2 Ar.gul. van een half vierdel wagen-
scots dat Goesen Gijsbertsoen had facit 4 gul. 8[wit].⁴⁵

Item 18 wit die Goesen Ghijsbertsoen had
vandat laij op der stathuus te maken.

Summa 103 gul. 17 wit 1 d.⁴⁶

Item Goesen Gijsbertsoen alleen

Summa 20 gul. 25 wit

Summa summarum 103 gul. 17 wit 1 d.

Item Hermen Zalm 20 gul.

Item van manden lijnden ende tween masten opten toeren 5 gul.

Item sceel Hein 2 gul.

Item Evert Jelijssoen 15 gul.

Item 30 gul. an Jacob Stael

Item 30 gul. an Fien

Item gerekent mit Goesen voirs. van sijn
wijnscijs huysshuer een jair lanck ende
tapscijs de hi mit Meins Stevensoen gehadt
heeft, soe blijft hi sculdich 4 gul. 5,5 wit.

Item 11 quartier de Collant had vande scuts.

Item coster 2 gul.

Item Wouter Goesensoen 5 gul. op sijn scuut⁴⁷

Summa 111 gul. 22,5 wit

Summa summarum 215 gul. 9,5 wit

Dit is Meins Stevensoen uitgeven alleen {7}

Item Evert Yeljssoen 35 gul. by Arnt Hubertsoen

Item Jan buermeyster 100 tunen doe Egbert die Beer ende Rutger Mensensoen te Nerden togen facit 10 gul. 5 wit⁴⁸ Hermen Jacobsoen.

Item op gebuert 1 gul. doemen den brouscijs ende den tapscijs verhuerde.

Item Arnt die Goyer 1 boddrager voir een sperre aen die Vyepoert.
Item Gerijt Noet 10 d. van maken

Item Arnt Brinck 1 gul. dair hi mede tUtrecht reet voir cursavent.

Item op gebuert 50 tunen doemen den brouscijs ende den tapscijs verhuerde facit 5 gul. 10 d.⁴⁹

Item Loech Taets 16 gul. van des postulaets wegen

Item Arnt Brinck Jorden Janssoen 3 gul. op den cursavent

Item Dirc Poyt 10 gul. op den cursavent

Item Jan buermeyster 7 gul. op Sinte Pontiaens avent dair die raet mede tUtrecht reysede, Hermen Jacobsoen.

Summa 88 gul. 15 wit⁵⁰

Summa 78 gul. 7 1/2 wit

Item Ermgert Ketellaers 2,5 nobel {8}
van Evert van Randenbroeck kijnts
wegen 6 gul. voir elken nobel

Item Lorens Mijssoen 3 gul. die den Roeden toeren bewaert.

Item Meins Stevensoen 2 gul. 15 wit van
3 planken licht gelt facit 2 gul. 4 wit 1 d.

Item Egbert die Beer 10 gul.

Item Roeloff Thomaessoen 3 gul. doemen
den huutschijns verhuerde.

Item Arnt Brinck 10 tunen dair hi mede
tUtrecht reet op Sunte Mathijs dach

Item Wouter van Hilhorst ende Ghijs Paeuwe
22 boddrager van wagenhuer⁵¹

Item noch 6 cromstert facit 25,5 wit
Summa 38 gul. 19,5 wit 1 d.
Summa 127 gul. 16 wit⁵²

Dit hoert Meins alleen toe op sinen brouschijns.⁵³

Item Jacob Stael 3 gul. van Dirc Mutsen wegen⁵⁴
Item Jan van Wittenberch 6 gul.

Item Jan Arntsoen 8 Ut.gul.

Item Willem Pijl 3 gul.

Summa 20 gul. 20,5 wit
Summa summarum van dese tveen siden
136 gul. 27 wit 1 d.

[.....]⁵⁵

{9}

Jan van Coelhorst 21/2 gul. van bussemeyster wegen
Item 1 gul. van Ghijsstgen Malx wegen
Item 9,5 gul. 1 plc. die buermeyster had.⁵⁶
Item Gerijt uten Hage 3 gul. die Jan die monick buerde.
Item Roeloff Wijllam Evertssoen 6 gul. die Reyner
Mod buerde min 15 d.
Item Goert Egbertsoen 3,5 gul.
Item Evert Willamsoen 14 gul. min 3 quartier
Item Jacob die Verwer 28 tunen
Item Arnt Jan Willamsoen 7 gul. tot Uulfer Willamsoen
Item Lambert Heymanssoen 21 tunen van waghenuer⁵⁷
Item meister Claes 2,5 gul. min 1/2 quartier huer van worsten
Item die busmeyster tot Reintgens gecort 11 gul. min

1 quartier an synen cost.
 Item Jan Vluggé 2 gul.
 Item Evert Symanssoen 18 gul. ende 0,5 quartier
 in ofcurtinge van sijn paert verwaderen.
 Item Jacob Evertsoen 4 gul. 1 quartier op sijn
 poert verwaren tot Henric Gijsbertsoen.
 Item Willam Jans Willamssoen 8 gul. op sijn poirt
 verwaren tot Jan Arntsoen.
 Item 6 gul. tot Coptgens Braedael die Peter Henricsoen had.
 Item 6 gul.⁵⁸
 Item Henric Coppert 7 gul. Lubbert Gijsbertsoen
 Item Goesen Jansoen 5,2 gul.
 Item Goert Backer 1 gul.
 Item Jan Taets 5 gul.
 Item Coenret van Luesden 63 tunen⁵⁹
 Item coster 10 gul.
 Item Jan van Dashorst 15 wit die Jan Jansoen die poert had.
 Item Uulfer Louwe 6 gul. 6,5 wit gebuert.
 Item op gebuert doemen verhuerde den tapscijs ende
 die vier steden 4 gul. van Meins ende 7 boddrager.

 Summa 155,5 gul. 24 wit 1 d.

Item Willem Hermensoen 11 gul.
 Item 13 cromst.[...] ⁶⁰ an Reiner Willemssoen cort

 Item Johan Kae 18 gul. 15 wit Hermen Jacobsoen

 Item Jan Borre 1 gul. 15 wit

 Summa 14 gul. 10,5 wit⁶¹
 Summa dese side 32 gul. 25,5 wit 1 d.⁶²

{10}

Summa summarum van deser cedula
 373,5 gul. 10 wit 3 d.

 Summa summarum van deser cedula 368 gul.
 23,5 wit ende 18 gul. 15 wit⁶³

 Summa 12,5 gul. 10,5 wit

Meins Stevensoen op den tapscijs
voir 314 gul. noch 200 van brouscijs

{II}

Item Johan Petersoen 2 gul.
 Item Arnt Brinck 1 gul.
 Item Ricout Gerijtsen 2 gul. 9 wit
 van Trumpers kousen ende sijn bannier
 Item Peter Ghijsbertsen 2,5 gul.
 Item Jorden Johansen 1 gul.
 Item Evert de Man 1 gul. 4 wit
 Item Lodewich Taets 4 gul.
 Item Johan Jacobsen 5 gul.
 Item heren Lubbert 6 gul. 1 quartier tot Oeltgen
 Item Henric Petersoen van Horen 3 gul.
 Item Evert Symansen 2,5 gul. 1 quartier
 Item Lubbert Springer 5 gul.
 Item coster Henric 3 gul. 15 d.
 Item Dirc Hetze 6,5 gul. 6 wit
 Item van innen brouscijs 2 gul.
 Item Willem Henricsen 4 gul.
 Item Jacob Claessen 2 gul.
 Item Roeloff Thomaessen 4 gul.
 Item Johan van Linne 4 gul.
 Item Henric Petersoen van Horen 4 gul.
 Item Bertelmeeus 3 gul.
 Item Arnt Petersoen 4 gul.
 Item Ghijsbert Ketellair 2 gul.
 Item Henric van Westrenen 3 gul.
 Item heren Lubbert 3 gul.
 Item Johan Vlugge 4 gul. 1 quartier
 Item Fie Johan Taetsen 75 gul. de Steven had.⁶⁴
 Item noch 9 gul. de Steven van Lockhorst had.⁶⁵
 Item Johan Jacobsen 44 gul.
 Item Hermen Jacobsen 6 gul.
 Item Ricout van Wederhorst 8 gul. 6 wit
 Item Fie Johan Taetsen 65 gul. Steven had.
 Item Johan Jacobsen 2 gul.
 Item Fie noch 9 gul. de Steven had.⁶⁶

Summa 210 gul. 6 wit 1 d.

Item Roeloff Albertsoen 1 gul. {12}
 Item Goede Kade 4 gul.
 Item Jacob Willemsoen 4 gul.
 Item heren Lubbert 4 gul.
 Item Johan Jacobsoen 6 gul. tapscijs verhuerde.
 Item noch 60,5 gul. de Fye Jan an Steven ende Meins gecort is.
 Item Fie 6,5 gul. van hoiren tapscijs
 Item Alijt Flugge 2 gul. van Fien
 Item Steven Maessoen 3 gul. van Fien
 Item Willem van Wiel 4 gul. 12 wit 3 d. van de scuts van Utrecht
 Item Jacob Stael 4 gul. 15 d.
 Item Reyner Willemsoen 2 gul. van waken.
 Item Albert van Westrenen 3 gul.
 Item Peter Henricsoen 5 gul.
 Item Henric van Rijn 6 gul. min 15 d. de Zander had op sijn rent.
 Item Claes de daker 3 gul. van waken de Lambert Zasse gaff.
 Item Steven heeft verleit van wagenhuer
 90 gul. doe si in Hollant waeren.
 Item Gerijt Splinter 4 gul. 15 d. van Pouwels Henricsoens wegen
 Item Willem Hermensoen 13 gul. op Fien
 Item Jacob Petersoen tot Franken 2 gul. 22,5 wit
 Item Maes Evertsoen 2 gul. de Albert Reiger gaff.
 Item Maes Evertsoen 4,5 gul. Coppert gaff.
 Item Jan Jacobsoen 2,5 gul. tot Linne
 Item Jan Petersoen 1 gul.
 Item Arnt Brinck 16 plc.
 Item Trumper 16 plc. van 0,5 mud haveren
 Item Stuijtgen Nobels 2 gul.
 Item Lambert de coster 2 gul.
 Item Willem Pijl 1 gul.
 Item Comen 3 gul.

 Summa 249,5 gul.

Dit heeft Jacob Willemsoen betaelt {13}
 op sinen tapscijs 257 gul.

Item Colhorst 4,5 gul. de scuts van Utrecht verteerden.
 Item Gerijt Jelijssoen 4,5 gul.
 Item Jacob Stael 4 gul. 15 d. min

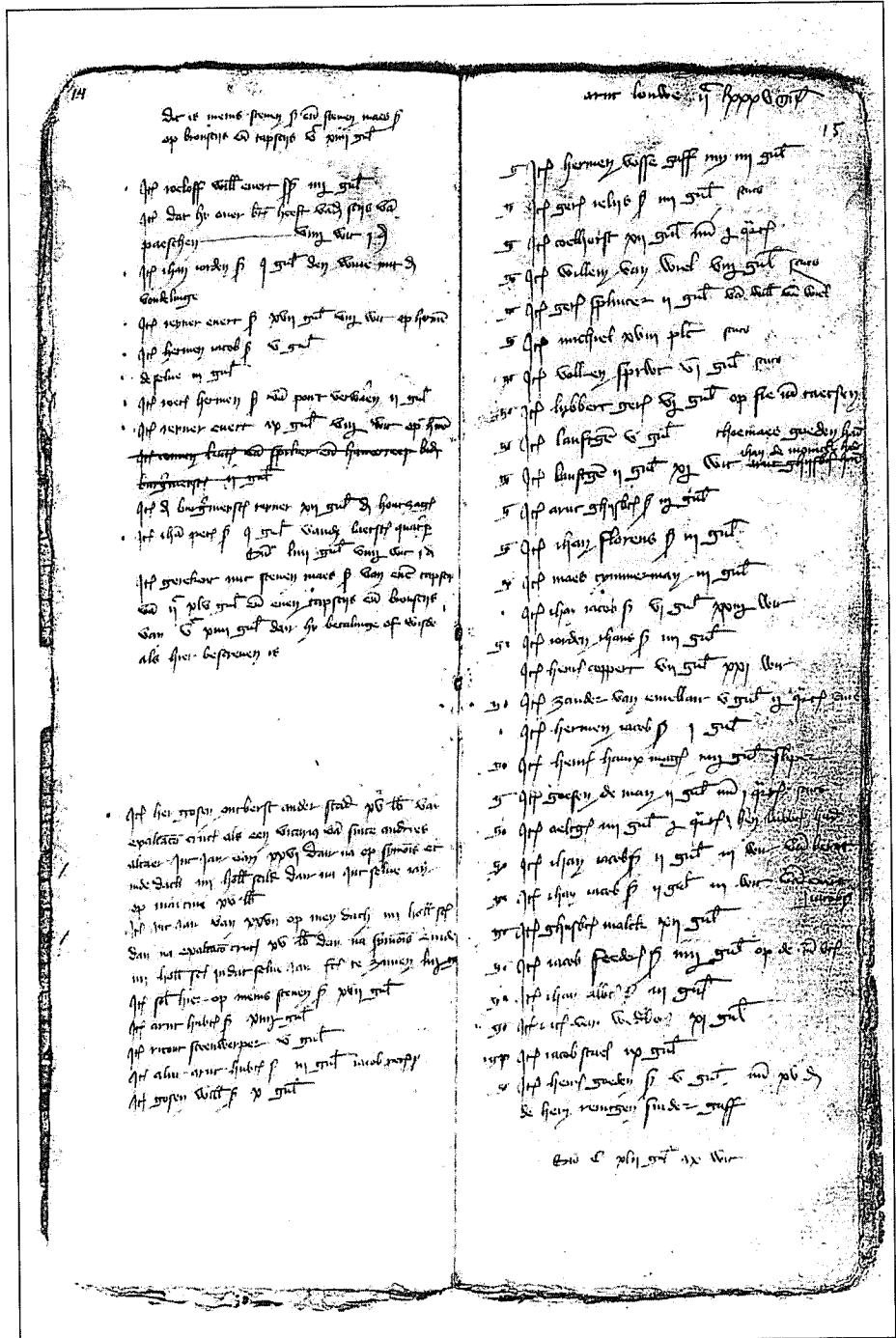
Item Henric Petersoen van Horen 12 gul.
 Item heren Lubbert 4 gul. 0,5 quartier⁶⁷
 Item Evert Symensoen 5 gul.
 Item Lambert Goedensoen 1,5 gul. van scuts
 Item Johan Taets 2,5 gul.⁶⁸
 Item meister Claes 4 gul.
 Item Maes 2 gul., had Henric Goedensoen.
 Item Willem Hermensoen 9 gul. 1 quartier van Fien wegen
 Summa 50 gul. 22,5 wit

Item Hermen Jacobsoen 1,5 gul.
 Item 5 gul. Hermen buerde tot Johan Kade.
 Item Claes Symansoen 1,5 gul. van sijn huus dair de rait in wakede.
 Item Jacob Evertsoen 6 gul.
 Item 60 gul. demen buermeyster alleen corten sel de Hermen buerde.
 Item Wouter Goesensoen 4 gul. 11 wit 1 d.⁶⁹
 Item Willem van Lienlair 1 gul. 7,5 wit
 Item Evert de Man 0,5 gul.
 Item Lambert Pouwelssoen op Campen 9 gul.⁷⁰
 Item oude Johan buermeyster 10 lb. de Johan buermeyster
 gaff facit 3 gul. 20 wit.
 Item 2 gul. doemen den tapscijs verhuerde, de ic buerde.

Dit is Meins Stevensoen ende Steven Maessoen
 op brouscijs ende tapscijs 514 gul.

{14}

Item Roeloff Willem Evertsoen 3,5 gul.
 Item dat hy over betaelt heeft vanden scijs van Paeschen 8,5 wit 1 d.
 Item Johan Jordensoen 1 gul. den wive mit den vondelinghe
 Item Reyner Evertsoen 17 gul. 7,5 wit op Hermen
 Item Hermen Jacobsoen 5 gul.
 De selve 3 gul.
 Item Roeter Hermensoen van poirt verwaeren 2 gul.
 Item Reyner Evert 9 gul. 7,5 wit op Hermen
 Item Comen Kuter van spiker ende hamerreep biden
 burgermeyster 2 gul.⁷¹
 Item den burgermeyster Reyner 12 gul. den houtzager
 Item Johan Petersoen 1 gul. vanden laetsten quatertemper.
 Summa 54 gul. 8,5 wit 1 d.

Accijsrekening van 1427, pagina 14-15.

Item gerekent mit Steven Maessoen van enen tapscijs van 245 gul. ende enen tapscijs ende brouscijs van 514 gul. dair hy betalinge of wisde als hier bescreven is.

Item her Gosen ontberst ander stad 15 lb. van Exaltatio Crucis als een vicarius van Sinte Andries altaer int jair van 26. Dair na op Symonis et Jude dach 4 Holl.scild. Dair na int selve jair op Martini 15 lb. Item int jair van 27 op mey dach 4 Holl.sc. Dair na Exaltatio Crucis 15 lb. Dair na Symonis et Jude 4 Holl.sc. in dat selve jair, facit te zamen 52,5 gul. Item solvit hier op Meins Stevensoen 17 gul. Item Arnt Hubertsoen 13,5 gul. Item Ricout Steenwerper 5 gul. Item Alijt Arnt Hubertsoen 3 gul. Jacob Petersoen Item Gosen Willemsoen 10 gul.

Arnt Louwe 285 gul.

{15}

Item Hermen Vosse gaff my 4 gul.
 Item Gerijt Jelijssoen 4 gul.⁷²
 Item Coelhorst 12 gul. min 0,5 quartier
 Item Willem van Wiel 7,5 gul.
 Item Gerijt Splinter 2 gul. van Willem van Wiel⁷³
 Item Michiel 18 pl.⁷⁴
 Item Volken Spruut 6 gul.⁷⁵
 item Lubbert Gerijt 5,5 gul. op Fie Jan Taetsen
 Item Lauftgen 5 gul. Thoemaes Goeden had.
 Item Lauftgen 2 gul. 10,5 wit Johan de monick had.⁷⁶
 Item Arnt Ghijsbertsoen 2,5 gul.
 Item Johan Florensoen 3 gul.
 Item Maes Tymmerman 3 gul.
 Item Johan Jacobsoen 6 gul. 22,5 wit
 Item Jorden Johanssoen 4 gul.
 Item Henric Coppert 7 gul. 21 wit
 Item Zander van Emellair 5 gul. 1,5 quartier curt[inge]
 Item Hermen Jacobsoen 1 gul.
 Item Henric Havix magister 4,5 gul. Fliper
 Item Goesen de Man 2 gul. min 1 quartier⁷⁷
 Item Oeltgen⁷⁸ 4 gul. 0,5 quartier heren Lubbert had.

Item Johan Jacobsoen 2 gul. 3 wit van Bernt
 Item Johan Jacobsoen 2 gul. 3 wit van Evert Jacobsoen
 Item Ghijsbert Malck 12 gul.
 Item Jacob Fredericsoen 4,5 gul. op de van Utrecht
 Item Johan Albertsoen 3 gul.
 Item Ricout van Wederhorst 11 gul.
 Item Jacob Stael 9 gul.
 Item Henric Goedensoen 5 gul. min 15 d.
 de hem Reintgen Snider gaff.

Summa 142 gul. 9 wit

Item Henric Linert 42 plc.
 Item Evert Willem Evertsoen 3 gul. 1 plc.
 Item Lodewich Taets 4 gul.
 Item Henric Goedensoen 10 gul. 1 quartier
 Item heren Lubbert 2 Ar.gul. min 1 oert⁷⁹
 Item Johan van Dashorst 1 Ar.gul. min 0,5 oert
 van een stander ander hameyen voir de
 Utersche poirt facit 1 gul. 26,5 wit 3 b.
 Item Reiner Willemssoen 6 gul. 1,5 quartier
 Item Henric Goeden 5 gul.
 Item Peter Henricsoen 7 gul.
 Item Johan Jacobsoen 1 gul.
 Item Hubert Lambertsoen 5 gul.
 Item Evert de Man 4 gul.
 Item Willem Harinck 2 gul.
 Item Evert Symansoen 4 gul. 0,5 quartier
 Item Peter Henricsoen 5,5 gul.
 Item Henric Petersoen 12 gul. min 0,5 quartier
 Item Jorden Janssoen 1,5 gul.
 Item Claes van Zanen 3 gul.
 Item Johan Taets 1,5 gul. 1,5 quartier
 Item Johan Borre 2 gul. 11 wit
 Item Lambert Heijmanssoen 2 gul. 3 wit
 van wagenhuer laits reise in de Betou.⁸⁰
 Item Evert Bertout 0,5 gul. van steen bide
 Viepoirt te vergaderen.
 Item Johan Henricsoen 1 gul.
 Item Jacob Evertsoen 5 gul. de Henric Ghijsbertsoen

{16}

Item Willem Hermensoen 10 gul. 3 quartier

Item Rambroeck 1,5 gul. de meister gaff.

Item Lubbert Springer 1 gul. 9 wit

Summa 104 gul. 3 wit 3 b.

Item 0,5 mud rogge dat ic had dair

40 botken voir gerekent heb.

Item Dirc Hensberch is sculdich vandat wechgelt 53,5 gul.

{17}

Item solvit 6 Utr.gul. de burgermeyster Reyner

buerde ende de houtzager hadde.

Item 8 plc. by Meeus Hugen van hout dair

mede makede de scuten op te roeyen.

Item 5 plc. van cost latten tot den scuten by Jacob Willemsen

Item joncfrou Nelle van Voeren, nonne ten Daeil

inne ofcurtinge hoire lijfrenten 9,5 Beyerschen [gul]

min 0,5 oert dat hem beyde burgermeyster heten

geven facit 22 gul. 6 wit.

Item Evert de Man van sijn cledinge

Item an Goesen tot Lynne 9 gulden

Item an Huge Woutersoen 8 gul. tot Lynne

Ghijsbert van Veen Steven Maessoen tapscijs om 190 gul.

{18}

Item Ghijsbert solvit 2 gul.

Item Steven 2 gul.⁸¹

Item Johan Jacobsoen 2 gul.

Item Arnt Hubert heeft geven meyster Henric Minister-
berch 14 Beyersche [gul.].

Item des is hi ons 13 gul. 6 d.

Item 6 braspenning de ic tot Mensen vander Burch
verleide dat hi an hem gerekent heeft.

Item Tyman Gerijtsen 3 gul. tot Bunsnoten hem verleit
an Steven gecort.

Item an Meeus 1 gul.

Item an Goesen Ghijsbertsoen 8 gul.

Item Jacob Rutgersoen 3 gul.

Item geven by Meeus Hugen ende Maes Tymmerman
2 gul. de Alijt Peter Ghijsbertsoen had van hout.

Item dit heeft Hermen Ghisensoen ander stad van
meysterloen doe Bergoeyien hier was.

Item Johan Claessoen 3 Ar.gul.

Item Gerijt Johansoen 1 gul.

Item Heyn Wenck 1 gul.

Item Willem Woutersoen 0,5 gul.

Item Malck 12 bocken van steen, summa 13 gul. 11 wit 1 d.

Item 1 gul. 3 wit

Item solvit 2 gul. an Ghijsbert van Veen.

Item 1 gul. an Steven Maessoen

Item ons 2 gul.

Item 1 gul. de ic Johan Jordensoen gaff.

Item 1 gul. an Dirc Poyt

Item 1 gul. an Roeloff Thomaessoen ende an my

Item noch Johan Jordensoen 1 gul.

Ricout Steenwerper den brouscijs

{19}

Item Albert Dircsoen 37 kromst. facit 5 gul. 12 wit 3 d.

Item Henric Goeden 24 tun van draeyboem

Item Jacob Evertsoen 2 gul.

Item her Gosen 5 gul.

Item Bertelmeeus 1,5 Ar.gul. facit 3 gul. 11 wit 1 d.

Item Evert Heyn van sloten ende iserwerk 1,5 Ar.
gul. ander draeyboem

Item heren Lubbert 2 gul. tot Cuul

Item meyster Henric 5 Ar.gul. by Arnt Hubertsoen

Item Gerijt vander Horst 3 gul. tot Lambert Zasse

Item 24 gul. van planken by Goert Comen ende Rutger Mensensoen

Item Johan Bertoutsoen 11/2 gul. tot Meeus Willemsoen

Item 12 gul. de ic buerde.

Item Goert Comen 3 gul.

Item Jacob Claessoen 4 gul.

Item Roeloff Albertsoen 1 gul.

Item Johan Jacobsoen 1 gul.

Item Willem Henricsoen 4 gul.
 Lodewich Taets 3 gul.
 Fonse Meeus 1 gul.
 Jacob Willemsen 3 gul.
 Item Hermen Jacobsoen 4 gul.
 Summa 69 gul. 161/2 wit

Item Jacob Rutgersen 2 gul. de Arnt Hubertsoen had.
 Item Willem van Lienlair 2 gul.
 Item Gerijt Taets 2 gul. 14 wit 1 d.
 Item Willem Smit 3 gul. op Fien

Item Evert Springer ende Jacob Bosch 7 tun
 dat zy cruut scuut inde kelre drogen.
 Item Erckman ende Houten 1/2 tun van zwevel
 Item van scut te brengen 11/2 gul. Hilhorst.
 Item van 14 pijl om 9 d.
 Item om 10 manden pijl manden 1 gul.
 Item Brouwer 1 gul. op Jan Taets
 Item Willem Smit 2 gul.
 Item Arnt Brinck 3 Ar.gul. facit 6 gul. 18 wit
 Summa 91 gul. 271/2 wit

{20}

Item verteert by Meeus Hugensoen, Jorden Jansoen
 ende Arnt Brinck doe sy omden wal reescop tot
 den bussen brochten ende bescreven cruut ende steen
 6 tun facit 18 wit.
 Item verdronken doe meyster Johan dat cruut mengede 10 wit.
 Item geven den coster van een stueninge mit een
 veter de hi tegen de Gelres coft 1 botken.
 Item geven Evert Springer van 1 tonne cruuts
 te dragen mit hem anden 0,5 tun.
 Item geven Erckman van steen te dragen 1 tun.
 Item Fonse Meeus 2 gul.
 Item Jacob Willem Witteheynsensoen 1 gul.
 Item Johan Gerijtsoen 1 gul. op Reyner Evertsoen
 Item 1 gul. 24,5 wit de hem gebrack vanden brouscijs te bewaren.
 Summa 6 gul. 29,5 wit
 Summa summarum 98 gul. 27 wit

Dit is Meeus Hugensoen uitgeven.

{21}

Item Evert Reinersoen 1 gul. van 2 horden
 Item den houtzager van Utrecht 17 gul.
 Item Ghijsbert Voegel 7 gul.
 Item Meeus van 6 maende den brouscijs verwaren 7 gul.
 Item Evert de Man 2 gul.
 Item Johan Jordensoen 2 gul.
 Item Comen 3 gul.
 Item Jacob Claessoen 1 gul.
 Item Willem Henricsoen 3 gul.
 Item Willem Hermensoen 1 gul.
 Item Lodewich Taets 2 gul. tot Gerijt van Ghein
 Item Roeloff Thomaessoen 3 gul.
 Item Elijs Roeloffsoen 1 gul.
 Item Johan van Linne 3 gul.
 Item Houten 2 gul. Claes Nenninc gaff.
 Item Goede Kade 3 gul.
 Item Arnt Willemsoen 2 gul.
 Item sceel Heyn 2 gul. de Hillegenberch gaff.
 Item Arnt Petersoen 2 gul.
 Item Huge Woutersoen 2 gul. Henric Goedensoen had.
 Item 1 gul. de Meeus gaff.
 Item Henric van Weestrenen 2 gul.
 Item Albert van Westrenen 2 gul.
 Item Arnt Hubertsoen 1 gul.
 Item her Lubbert 1 gul.
 Item Stuijtgens Jordens 1 gul.
 Item Reyner Dircsoen 4 gul.
 Item Johan Borre ende Egbert 1 tun van 1 ton cruuts te dragen.
 Item Peter Maessoen ende Egbert van zwevel kolen
 wech ende weder te dragen 6 tun.
 Item om 1 mande dair de voetangelen 1 tun
 Item Erckman 1 tun van dragen.
 Item Ghijsbert kuper van bijnden tonnen dair men
 kruut in dede 1 tun.

Item noch 4 gul. de hij my sculdich was.

{22}

Item Johan Jordensoen is sculdich Meeus 2 gul.
 Item Steven 1 gul.

Item solvit 2 gul. den vondelinge
 Item Henric van Parijs 3 quartier van tunen
 Item 5 wit 7 b. van sijn rent⁸²
 Item solvit 1 gul. an Hermen Ghijsbertsoen
 Item solvit 2,5 postulait de hij my gaff.

Item Henric Ghijsbertsoen heeft ander stad.

Item 6,5 gul. Goesen Ghijsbertsoen

[..... van des postelaits wegen

{23}

Jan van Coelhorst 4,5 gul.⁸³
 van her Ghijsbert Dwinglants wegen⁸⁴⁸⁵
 Item Uulfer Louwe 4 Ar.gul. 1 cromstert⁸⁶
 Item Johan Vlugge 4,5 gul.
 Item Wijn van Haeften Dirc Poyt 6,5 tunen
 Arnt Hubertsoen 15 tunen
 Item Arnt van Uutwijck 8,5 Ar.gul.⁸⁷
 hier off Meyns corten 9 gul. min 15 d.
 Arnt Hubertsoen 7 gul. corten
 Item Herman Lambert Smeetssoen 2 gul. min 7,5 tunen⁸⁸
 Item Abbe Rode 3 gul.
 Item geven 10 boddrager den busmeyster gecort tot Taems⁸⁹
 Summa 188 gul. 17,5 wit ende 10 boddrager
 noch 11 gul. noch 13 cromstert⁹⁰
 van hoire beyder wegen

Gosens uitgeven⁹¹
 Item noch 17 gul. die her Lubbert had.
 Item noch 107 gul. die Roeloff Thomaessoen had.
 Item opgebuert 3 gul. 6 wit doemen den
 tapscijs verhuerde die Jan Oedensoen had.
 Item Jan van Davesheren 2 gul.
 Summa 129 gul. 6 wit⁹²
 Summa summarum 317 gul. 23,5 wit van hoire beider wegen

Item Jacob Stael 14 gul.
 Item Jan Ghijsbertsoen 7 gul. 27,5 wit

Item Maes Tymmerman 1 gul. van Henric Goedensoen wegen
 Summa dese syde 198 gul. 7 wit
 Summa summarum 356 gul. 21 wit 3 d.⁹³
 Summa dese side 183,5 gul. 6 wit

Item Jacob Stael heeft ande stad vandes postulaits
 wegen 12 Ar.gul. 8 tun noch 8 Ar.gul. 5 tun 3 oert. {24}
 Item noch 12 tun
 Item inden bouwe 11 gul. 14 wit
 Item van haveren 41/2 gul. 9 wit
 Summa 60 gul. 25 wit 1 d.

Item solvit 14 gul. Meins Steven gaff⁹⁴.
 Item de selve 5 gul.
 Item Arnt Louwe 9 gul.
 Item Jacob Willemsen 4 gul. min 15 d.
 Item Dirc Poyt 5 gul. 21 1/2 wit
 Item Hermen Zalm 3 gul.
 Item noch Meins 23 1/2 wit
 Item Dirc Mutse 3 gul.
 Item Meins 4 gul. 15 d.
 Item noch Meins 2 gul. 4 wit 1 d.

Summa 50 gul. 19 wit 1 d.⁹⁵

Item solvit 10 gul. 8,5 wit van de scenckinge de hi ons sculdich bleef.
 Summa 60 gul. 27,5 wit 1 d.

Item gerekent mit Meins Stevensoen 3 tapscijs
 de hi mit Goesen Ghijsbertsoen had, de belepen 715,5 gul.
 Item enen brouscijs mit Frederic de Beer van 440 gul.
 Item de wacht voir de Campoirt van 20 gul. dat hi⁹⁶
 de ene helft hier off betaelt heeft ende 77
 gul. 2 wit meer de hem de stad sculdich blijft.
 Item de wacht voir Campoirt van 20 gulden de hi
 sculdich was mede betaelt.
 Item noch solvit 6 gul. de sceel Hein had.

Item 2 gul. Jacob Rutger de Arnt Hubert had.⁹⁷
 Item 11/2 gul. 1 quartier de Arnt Hubertsoen had.

Item 16 gul. Arnt Hubertsoen
 Item 4,5 gul. 6,5 wit 1 d. Albert Arntsoen
 Item 2,5 gul. 9,5 wit van Fonse van Rambroeck⁹⁸
 Item Elijs Roeloffsoen 2 gul.
 Item Wouter Goesensoen 5 gul. op sijn scut
 Item 12 wit 1 d. de my Meins gaff.

Item Jacob Willemssoen 4 gul. lijf
 Item Albert de backer 3 gul.
 Item Peter Gijsbert Hugen 2 gul.
 Item Gerijt Henricsoen 1 gul.
 Item Willem Hermensoen 2 gul.
 Item Hermen Bot Andriessoen 2 gul.
 Summa 32 gul.⁹⁹

{25}

Item her Goesen Nenninc 17 gul.
 Item 9 gul. de Jan buermeyster had doe hy mitten
 raeide tUtrecht toech.¹⁰⁰

Dit heeft Meins betaelt op den brouscijs de hi mit Frederic de Beer had¹⁰¹
 Item Jan Taetse 15 Ar.gul. 21 tunen voir den Ar.gul. facit 32 gul.
 Item Hermen Jacobsoen 1 gul.
 Item Hüge Woutersoen 3 gul.
 Item Lubbert Symanssoen 2 gul.
 Item Hermen Bot Andriessoen 2 gul.
 Item Evert de Man 2 gul.¹⁰²
 Item Peter Pijl 3 gul.
 Item Evert Ricout 1,5 gul. van des Engelsches doet vat¹⁰³
 Item Jacob Claessoen 4 gul.
 Item Willem Henricsoen 4 gul.
 Item Jan Jacobsoen 2 gul.
 Item Roeloff Thomaessoen 4 gul. op Albert backer
 Item Cossijn van Isselt 3 gul.
 Item Arnt Petersoen 4 gul.
 Item Lambert Goedensoen 16 [gul.] solvit op Jan Goedensoen

Summa 86 gul. 3 wit
 Summa summarum 233 gul. 8,5 wit¹⁰⁴

Item 3 gul. de Herman Jacobsoen had.

Item 8 cromstert de Gerijtgen had.
 Item 14 gul. de Johan Jacobsoen had.
 Item noch 4 gul.
 Item 1 gul. de Johan Henricsoen had.
 Summa 126 gul. 7 wit 1 d.¹⁰⁵

Item Bertout Peter Reinersoen 14 gul. 9 wit
 Item Reiner Evertsoen 28 lb. 1 plc. van 2 jair
 renten 8 Dor.plc. voir t lb. facit 18 gul.22,5 wit.
 Item Egbert de Beer 6 gul.
 Item Henric van Westrenen 4 gul.
 Item Goede Kade 4 gul.
 Item Rutger Mensensoen 1 groff vat biers voir 3 gul.
 dat te scep ginck.
 Item Gerijt Voeck 10 Vr.scild 4 gul. 14 wit
 voir den scild facit 44 gul. 20 wit
 Item Jan Henricsoen 2 gul.
 Summa van dit blat 209 gul. 28,5 wit¹⁰⁶

{26}

Item Henric de Vrese 7 gul.
 Item Henric Goeden 48 Vl.grote facit 5 gul. 6 wit
 Item Roeloff 33 gul.
 Item Johan Brant 83,5 gul.
 Item Jacob Stael 5,5 gul.
 Summa 230 gul. 27,5 wit

Item Evert Heynen heeft verleit 1 vat teers
 dat Arnt Hubert coft doemen dat blochuuus sturmede,
 dat noch dagelix de stat besiget, 2 Ar.gul. facit 4 gul. 15 wit.
 Item noch 2 tun datmen dat teer droech voir
 dat blochuuus ende weder tot Everts.
 Item 3 mingel teers elc 1 kromst. dat Davisheren haelde.
 Item 8 braspenning de Henric Goedensoen had.
 Summa 6 gul. 23,5 wit 1 d.

Item Steven Maessoen enen brouscijs ende Meins Steven om 107 gul.

{27}

Item Comen Kuter 2 gul. van spiker ende hamerreep
 biden burgermeister Reyner

Item Gerijt de smit biden burgermeyster Henric 2 gul. van spiker
 Item Rijckman van opperen 0,5 gul. ande Coppelpoirt.
 Item Comen Albert van spiker 0,5 gul. Henric Goedensoen
 Item Peter Pijl de jonge 4 gul. tot Volken Spruut
 Item Wouter vanden Beeck 16 tun vande goet
 Item domen den tapscijs ende den brouscijs verhuerde 2 gul.
 Item noch 3 tun facit 9 wit doemen den
 brouscijs verhuerde de hi heeft.
 Item 17 wit an spiker demen behoefde anden
 bolwerck bider Coppelpoirt her Henric van Kroenenburch.
 Item 20 gul. de my Steven gaff.
 Item Ghijsbert Ketellair Symansoen 0,5 gul. van palen
 Item den burgermeyster 4 gul.
 Item Ricout Gerijtsoen 30,5 gul. van wimpel ende bannier te naeyen.
 Item Tyman Gerijtsoen 3 gul. tot Bunsboten verleit.
 Item Hubert Lambertsoen 0,5 gul. tot Vlaminx
 Item Reyner Evertsoen 15 gul. op sijn reysen
 Item Hermen Ghijsbertsoen 1 gul. van meysterloen
 Item 2 gul. de Hermen Jacobsoen had.
 Item Alijt Peter Ghijsbertsoens wijf 2 gul. van hout
 Summa 64 gul. 29 wit

Item dit is de burgermeyster Reyner sculdich.
 Item Steven Maessoen 4 gul.
 Item Ghijsbert van Veen 14 gul.
 Item Meeus Hugensoen 4 gul.
 Item Dirc Hensberch 6 gul.
 Item 4 gul. 3 wit vanden brouscijs

facit 4 gul. 15 wit

{28}

Item Arnt Hubertsoen 2 Ar.gul. de Jacob Ludemansoen had.
 Item her Lubbert heeft gebuert hier na bescreven.
 Item Willem vander Cuul 8 gul.¹⁰⁷
 Item Ricout Smits wijf 8 gul.
 Item Truutgen Vlaminx 4 gul.
 Item Gerijt van Ghein 3,5 gul.
 Item Meins ende Steven 4 gul.
 Item noch 9 gul. 1 quartier
 Item Jacob Willem 4 gul. 0,5 quartier¹⁰⁸
 Item Meins ende Steven 2 gul. min 0,5 quartier

Item Dirc Poyt 2,5 gul.
 Item Jacob Petersoen 2 gul. tot Vlugge¹⁰⁹
 Item Arnt Louwe 1,5 Ar.gul. 1 oert¹¹⁰
 Item Meeus 6 gul.
 Roeloff Thomaessoen 2 gul. tot Cuul¹¹¹
 Item Meins Stevensoen 17 gul.
 Item Ghijsbert van Veen 3 gul. Willem vander Cuul
 Item Arnt Louwe 4 gul. 0,5 quartier
 Item Gheertruut Vlugge 2 gul.
 Item Meeus 1 gul.
 Item Hermen Jacobsoen 6 gul. 1 quartier an Oeltgen¹¹²
 Item Steenwerper 2 gul. tot Cuul
 Item Goesen Ghijsbertsoen 3,5 gul. tot Oeltgen
 Item Stuijtgens Jordens is ons sculdich van hoiren brouscijs 10 gul.
 Item Steven Maessoen 2 gul.
 Item Meeus 1 gul.
 Item 5 Holl.scild de si joncfrou Alijt Peter Hofltaits
 dochter dair ons Johan Jordensoen de quitantie of leveren sel.
 Item Jacob Nenninc 2 gul.

[Item her Lubbert niet meer buert van Meins dan
 28 gul. 3,5 wit
 Item gerekent mit heren Lubbert by Johan van Hemertsoen dat
 des hem betaelt hebben 86 gul. 26 wit]¹¹³
 Item buert 6 gul. van Hermen Jacobsoen tot Ghijsbert
 de Claes Danielssoen had.

Item Maes Lambert getymmert 33 dagen ande {29}
 sceep ende staket, facit 18 gul. 4,5 wit.
 Item solvit hier op 3 gul. de Arnt Louwe gaff.
 Item 2 gul. Jacob Willemssoen gaff.¹¹⁴
 Item tot Coppen Braedail verdronken 10 wit.
 Item Arnt Louwe 3 gul.¹¹⁵
 Item Maes voirs. noch 11 dagen andat staket facit 6 gul. 1,5 wit
 Item Meins 3,5 gul. 1 quartier
 Item noch 1 gul. 15 d.
 Item Johan Jacobsoen 2,5 gul. 1 quartier
 Item 17 wit tot Heynen verdronken
 Item 12 gul. de hem Goesen Ghijsbertsoen gaff.

Item Cosijn van Ysselt ons 2 gul.
 Gerijt Dircsoen 1 gul.
 Ghijsbert van Veen 1 gul.
 Meins Stevensoen 3 gul.
 Item Poelgeest 1 gul.
 Item Goesen Ghijsbertsoen 4 gul. tot Jutten inden Kelre
 Item Wouter van Hagenouwe 1 gul.

Item een reise by Goesen Willemsoen om onsen
 postulait laten weten dat de Gelres mit machten
 ter Nywerkerck waren om hulp van onsen
 postulait, 2 dagen elkes dage 6 boddrager facit 2 gul.
 Item te perde cost onder dach ende nacht 2 boddrager facit 20 wit¹⁶
 Item te perde huer 0,5 gul.

{30}

Item Willem Harinck 7 gul. de hem Lambert Zas gaff.
 Item Arnt Louwe 2 gul.

Item Jacob Willemsoen van Fonse Johan Gerijtsoen
 Item Steenwerper 3 gul.
 Item Meeus 1 gul.
 Item Roeloff Thomaessoen 2 gul.

Item Gerijt Bierdrancker mit zijn gesellen 2,5 Ar.gul.
 tot Campen verteert.
 Item solvit 2 gul. an Ghijsbert van Veen
 Item Jacob vander Weteringe 2 gul.
 Item Goesen Ghijsbertsoen 2 gul. 2,5 quartier van Lambert Goedensoen
 wegen¹⁷

Dit is Ghijsbert van Veen opten brouscijs

{31}

Item Goede Ka 7 gul.
 Item Lambert koster 2 gul.
 Item Egbert Zwolman 1 gul. van pijck de hi der stat verleit heeft.
 Item Willem Smit 2 gul. op Fien
 Item Johan Taets 2 gul.¹⁸
 Item 2 gul. de hi my gaff.
 Item 4 gul. de hy my gaf doemen den tapscijs verhuerde.
 Item 14 gul. de den burgermeyster Reyner had van spiker.

Item 3 gul. van steen de Rutger Mensensoen had
dair de ketelen op geset sijn.
Item Willem Brouwer 1 gul. op Campen
Item Hermen Zweersoens 2 gul. op zijn scipvracht
Item Gerijt Bierdrancker 2 gul. op Campen
Item Hermen Ghijsbertsoen 2 gul. van meysterloen
Summa 42 gul.
Summa summarum 265 gul. 19,5 wit

Item Elijs Roeloffsoen 2 gul. van huushuer
Item Ricout Scaep 1 gul. voir dat blochhuus gewont
Item Jacob Vlug 2 gul.
Item 10,5 wit de ic buerde.
Item meyster Henric vanden gewonden luden opden wal
doe den hertoge van Burgoengen hier was, dat hi
hebben sel 50 Beyersche gul.
Item solvit 8 Beyersche gul. 4 scild facit 14 Beyer-
sche gulden de hem Arnt Hubertsoen gaff.
Item hier of heeft Arnt voirs. of gebuert van ons 13 gul. 6 d.
Item solvit 4 braspenninc de Lodewich Taets had van Smits wegen.
Item Ricout Steenwerper 5 Ar.gul.
Item Goesen Ghijsbertsoen 4,5 gul. tot Jacob Smit

Item Wouter Andriessoen heeft der stad geleverd
6 vimmen risen de indat wedde geleit sijn
bi Bertouts tyden 3 vimmen voir de Utersche poirt.
Item 2 vimmen buten Bloemendailre poirt in twe
gaten verleit 1 vimme anden tuun bi Monikendam.
Item Meeus Hugensoen 9 vimmen ende 4 quateremper
Item de vracht van 14 vimmen elc vimme 1/2
Ut.gul. van voeren 0,5 lichten gul. facit te zamen
13 Ut.gul. ende 7 lichte gul.
Item hier op is betaelt 11 gul. de Meeus gaff .
Item 1 vimme heb ic betaelt.

{32}

Item Coelhorst heeft 38 gul. ander stad van de van Montfoird wegen.
Item solvit 4,5 gul. van Goesen Ghijsbertsoen
Item 6 gul. 15 d. van Hugen
Item Goesen Willemsoen 11 gul.
Item so blijft men hoir sculdich 16 gul. 11 wit 1 d.

Item Roeloff Thomaessoen 4 gul. de Meins gaff.¹¹⁹

Item 11 bocken steens elc 11 wit

Item Hüge Gerijtsoen 33 voer palen elc 1 tun
solvit 2 tun de ic hem gaff.

Item 1 lichte gul. de ic gaff.

Item Meins Stevensoen 1 gul.

INDEX VAN PERSOONS- EN PLAATSNAMEN

De nummering verwijst naar de bladzijde van de rekening

- Aeltgen/Oeltgen 11, 15, 28
 Albert Arntsoen 24
 Albert (de) backer 1-2, 25
- Albert Dircsoen 19
- Arnt die bode 6
- Arnt Ghijsbertsoen 15
  - Arnt die goyer 7
  - Arnt Hubert(soen) 4-5, 7, 14, 18-19, 21, 23-24, 26, 28, 31
  - Arnt Jan Willamssoen 9
  - Arnt Peter (Heinen)soen 2-3, 11, 21, 25
  - Arnt Willemsoen 4, 21
- Alijt Arnt Hubertsoen 14
- Alijt Peter Ghijsbertsoen (wif) 18, 27
  - Alijt Peter Hofflaits dochter 28
- Backer, Albert (de) 1-2, 25
- Backer, Goert 9
- Beeck, Wouter vanden 27
 Beer, Egbert die (de) 7-8, 26
- Beer, Frederic de 24-25
- Bergoeyien (den hertoge van Burgoengen) 18, 31
 Bernt 15
 Bertelmeeus 11, 19
 Bertout 32
- Bertout Peter Reinersoen 26
  - Bertout Pouwelssoen 1
- Bierdrancker, Gerijt 30-31
 Bloemendailre poirt 32
 Borre, Jan (Johan) 10, 16, 21
 Bosch, Jacob 20
 Bot, Hermen Andriessoen 25
 Brant, Johan 1, 26
 Braedael, Coptgens (Coppen
- Braedail) 9, 29
- Brinck, Arnt 3, 5, 7-8, 11-12, 20
 Brouwer 20
- Brouwer, Willem 31
- Buermeyster, Jan (Johan) 1-2, 5-7, 13, 25
 Bunscoeten 18, 27
 Burch, Mensen vander 18
- Campen 13, 30, 31
 Campoirt 24
 Claes Danielssoen 28
- Claes de daker 12
  - Claes, meister 9, 13
  - Claes Symansoen 13
- Coelhorst (Colhorst) 13, 15, 32
- Coelhorst, Jan van 9, 23
  - Coelhorst, Griet van 4
- Coeninck, Peter (van Horen) 2-3
 Coenret van Luesden 9
 Coepal 5
 Collant 6
 Comen 12, 21
- Comen Albert 27
  - Comen, Goert 19
- Coppelpoirt 27
 Coppert 12
 Coptgens braedael (Coppen braedail) 9, 29
 coster (Henric) 3, 6, 9, 11, 20
- coster, Lambert de (Lambert koster) 12, 31
- Cuul, Willem vander 2, 19, 28
- Daker, Claes de 12
 Davesheren (Davisheren), Jan van 23, 26
 Dashorst, Jan (Johan) van 9, 16
 Dwinglant, her Ghijsbert 23

- Egbert 21
 Elburch 2
 Elijs Roeloffsoen 21, 24, 31
 Emellair, Zander van 15
 Erckman 20-21
 Ermgert ketellaers 8
 Evert Bertout 16
- Evert Heyn(en) 19, 26
  - Evert Jacobsoen 15
  - Evert Jelijssoen 6-7
  - Evert Reinersoen 21
  - Evert Ricout 25
  - Evert Symansoen (Symensoen) 4, 9, 11, 13, 16
  - Evert Willamsoen 9
  - Evert Willem Evertsoen 16
- Fie(n) 6, 12-13, 19, 31
 Fliper 15
 Fonse Johan Gerijtsoen 30
- Fonse Meeus 19-20
- Franken 12
- Geerloch, Jan 2-3
 Gelres 20, 30
 Gerijt bierdrancker 30-31
- Gerijt Dircsoen 29
  - Gerijt Henricsoen 2, 25
  - Gerijt Jelijssoen 13, 15
  - Gerijt Johansoen 18
  - Gerijt van Ghein 21, 28
  - Gerijt de smit 27
- Gerijtgen 25
 Gherburch Rutgersoen 1
 Ghijs paeuwe 8
 Ghijsbert Jansoen 5
- Ghijsbert ketellair (Symansoen) 2, 11, 27
  - Ghijsbert kuper 21
- Goert backer 9
- Goert Egbertsoen 9
- Goesen (Gosen) Ghijsbertsoen 5-6, 18, 22, 24, 28-32
- Goesen (Gosen), her 4, 14, 19
  - Goesen Jansoen 2-3, 9
  - Goesen (Gosen) Willemsoen 3, 14, 30, 32
- Gosens 23
 Goyer, Arnt die 7
- Haeften, Wijn van 3, 23
 Haes, Jacob 1
 Hage, Gerijt uten 9
 Hagenouwe, Wouter van 4, 29
 Havix, Henric – magister 15
 Harinc, Willem 16, 30
 Heese, Peel van 1
 Heyn Lambert 2
 Hein (Heyn), sceel 6, 21, 24
 Heynen 29
 Henric Berentsoen (Berntsoen) 2-3
- Henric, burgermeyster 27
  - Henric Coppert 9, 15
  - Henric, coster 11
  - Henric Ghijsbertsoen 9, 16, 22
  - Henric Goeden(soen) 13, 15-16, 19, 21, 23, 26-27
  - Henric, meyster 19, 31
  - Henric van Parijs 22
  - Henric Petersoen (van Horen) 11, 13, 16
  - Henric de Vrese 26
- Hensberch, Dirc 17, 27
 Herman Lambert Smeetssoen 23
 Hermen Zweersoen 31
- Hermen Ghijsbertsoen 22, 27, 31
  - Hermen Ghisensoen 18
  - Hermen (Herman) Jacobsoen 4, 7-8, 11, 13-15, 19, 25, 27-28
  - Hermen Roetersoen 2
- Hetze, Dirc 11
 Hillhorst, Wouter van 8, 20

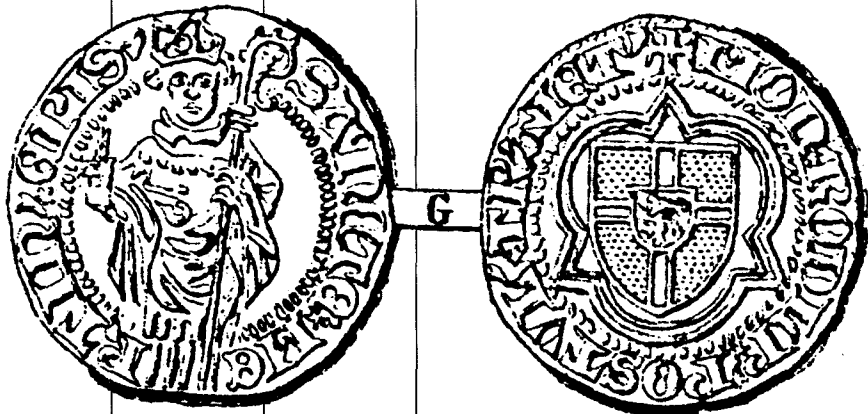
- Hillegenberch, (Jan van) 3, 21
 Hofltaits, Alijt Peter – dochter 28
 Hollant 12
 Horst, Gerijt vander 19
 Houten 20-21
 Hubert Lambertsoen 16, 27
 Huge Gerijtsoen 32
 • Huge Woutersoen 2, 17, 21, 25
- Isselt (Ysselt), Cossijn (Cosijn) van 2, 25, 29
- Jan (Johan) Arnt(soen) 1, 4, 8
 • Jan (Johan) buermeyster 1-2, 5-7, 13, 25
 • Jan Ghijsbertsoen 23
 • Jan Goedensoen 2, 25
 • Jan Jacobsoen 12, 25
 • Jan Jansoen 9
 • Jan die monick (Johan de monick) 9, 15
 • Jan Oedensoen 23
- Jacob Claes(soen) 2-3, 11, 19, 21, 25
 • Jacob Evertsoen 9, 13, 16, 19
 • Jacob Fredericsoen 15
 • Jacob Hugen 2
 • Jacob Ludemansoen 28
 • Jacob Petersoen 12, 14, 28
 • Jacob Rutgersoen 2, 18-19, 24
 • Jacob die verwer 9
 • Jacob Willemsoen 1, 12-13, 17, 19, 24-25, 28-30
- Johan Albertsoen 15
 • Johan Bertoutsoen 19
 • Johan Claessoen 18
 • Johan Florenssoen 15
 • Johan Gerijtsoen 20
 • Johan van Hemertsoen 28
 • Johan (Jan) Henricsoen 16, 25-26
 • Johan Jacobsoen 2, 11-12, 15-16, 18-19, 25, 29
- Johan Jordensoen 14, 18, 21-22, 28
 • Johan, meyster 20
 • Johan (Jan) Petersoen 11-12, 14
 • Johan Reinersoen 3
 Jorden Henric Pouwelssoen 2
 • Jorden Janssoen (Johanssoen) 7, 11, 15-16, 20
 Jutten inden kelre 29
- Kade (Ka), Goede 3, 12, 21, 26, 31
 • Kade (Kae), Johan 4, 10, 13
 Kelre, Jutten inden 29
 Kerman, Willem 1
 Kerstgen 2
 Ketellaers, Ermgert 8
 Ketellair, Ghijsbert (- Symansoen) 2, 11, 27
 Kroenenburch, her Henric van 27
 Kurtinx, Griete 3
 Kuter, Comen 14, 27
- Lambert de coster (Lambert koster) 12, 31
 • Lambert Goedensoen 2, 13, 25, 30
 • Lambert Heymanssoen 9, 16
 • Lambert Pouwelssoen 13
 Lauftgen 15
 Lyenlair (Lienlair), Willem van 3, 13, 19
 Linert, Henric 16
 Lynne (Linne), Johan van 4, 11-12, 17, 21
 Lockhorst, Steven van 11-12
 Lorens Mijssoen 8
 Louwe, Arnt 15, 24, 28-30
 Lubbert Gerijt 15
 • Lubbert Gijsbertsoen 9
 • Lubbert, her(en) 2, 11-13, 15-16, 19, 21, 23, 28
 • Lubbert Symensoen (Symanssoen) 3, 25
 Luesden, Coenret van 9

- Maes (Evertsoen) 12-13
- Maes Lambert 29
  - Maes tymmerman 15, 18, 23
- Malck, (Ghijsbert) (Ghijstgen Malx) 9, 15, 18
- Man, Evert de 2, 11, 13, 16-17, 21, 25
- Man, Goesen de 15, 17
- Meeus Dirxsoen – wijf 2
- Meeus (Hugensoen) 17, 18, 20-22, 27-28, 30, 32
  - Meeus Willemsoen 19
- Meins (Meyns) Stevensoen 6-9, 11-12, 14, 23-25, 27-29, 32
- Michiel 15
- Ministerberch, meyster Henric 18
- Mod, Reyner 9
- Monikendam 32
- Montfoird 32
- Mutse(n), Dirc 8, 24
- Nenninc, Claes 2-3, 21
- Nenninc, her Goesen 25
  - Nenninc, Jacob 28
- Nerden 7
- Nobels, Stuijtgen 12
- Noet, Gerijt 7
- Nywerkerck 30
- Oeltgen/Aeltgen 11, 15, 28
- Paeuwe, Ghijs 8
- Peel van Heese 1
- Peel Meeussoen 2
- Peter Ghijsbert (Hugen)soen 2, 11, 25
- Peter Henric(soen) 1, 9, 12, 16
  - Peter Maessoen 21
- Poelgeest 29
- Poyt, Dirc 1, 5, 7, 18, 23-24, 28
- postulaet (postulait, postelait) 3, 5, 7, 23-24, 30
- Pouwels die drager 5
- Pouwels Henricsoen 12
  - Pouwels Jacobsoen 3
  - Pouwels Jansoen 2-3
- Pijl, Peter (de jonge) 2, 25, 27
- Pijl, Willem 1, 8, 12
- Rambroeck, (Fonse van) 16, 24
- Randenbroeck, Evert van 8
- Reiger, Albert 12
- Reyner, burgermeyster 14, 17, 27, 31
- Reyner Dircsoen 21
  - Reyner Evert(soen) 14, 20, 27
  - Reiner (Reyner) Willemsoen 10, 12, 16
- Reintgen snider 15
- Reintgens 9
- Ricout Gerijtsoen 11, 27
- Ricout smits wijf 28
  - Ricout steenwerper 14, 19, 28, 30-31
- Roede (Rode), Abbe 2, 23
- Roeden toeren 8
- Roeloff 26
- Roeloff Albertsoen 2, 12, 19
  - Roeloff Thomaessoen 1-4, 8, 11, 18, 21, 23, 25, 28, 30, 32
  - Roeloff Wijllam Evertssoen 9, 14
- Roeter Hermensoen 14
- Rutger Mensensoen 7, 19, 26, 31
- Rijckman 27
- Rijn, Henric van 12
- Scaep, Ricout 1, 31
- Sceel Hein 6, 21, 24
- Scoenhoven 5
- Smit, Jacob 31
- Smit, Willem 4, 19-20, 31
- Smits, Ricout wijf 28
- Snider, Reintgen 15
- Splinter, Gerijt 12, 15
- Springer, Evert 5, 20
- Springer, Lubbert 11, 16

- Spruut, Volken 15, 27
- Stael, Jacob 4, 6, 8, 12-13, 15, 23-24, 26
- Steenwerper, Ricout 14, 19, 28, 30-31
- Steven 22
- Steven Maessoen 12, 14, 18, 27-28
- Stuijtgens Jordens 21, 28

- Taems 23
- Taetsen, Fie Johan (Fye Jan) 3, 11-12, 15
- Taets(e), Gerijt 1, 2, 19
- Taets, Jan (Johan) 9, 13, 16, 20, 25, 31
- Taets, Lodewich (Loech) 5, 7, 11, 16, 19, 21, 31
- Thoemaes Goeden 15
- Trumper 11-12
- Truutgen Vlaminx 28
- Tyman Gerijtsoen 18, 27
- Tymmerman, Maes 15, 18, 23
- Utersche poirt 16, 32
- Utrecht 4, 7-8, 12-13, 15, 21, 25
- Uulfer Louwe 2, 9, 23
- Uulfer Willamssoen 9
- Uutwijck, Arnt van 23

- Veen, Ghijsbert van(den) 1-2, 18, 27-31
- Velde, Arnt vanden 1
- Verwer, Jacob die 9
- Viepoirt/Vyepoert 7, 16
- Vietoren 5
- Vlaminx 27
- Vlaminx, Truutgen 28
- Vlug, Jacob 31
- Vlugge, Alijt 12
- Vlugge, Gheertruut 28
- Vlug(ge), Jan (Johan) 2, 4, 9, 11, 23, 28
- Voeck, Gerijt 26

- Voegel, Ghijstgen (Ghijsbert) 1, 21
- vondeling, (wive met) den 14, 22
- Voeren, joncfrou Nelle van 17
- Vosse, Hermen 15
- Vrese, Henric de 26

- Wederhorst, Ricout van 11, 15
- Weini Willem Jacobsoens wijf 2
- Wenck, Heyn 18
- Westrenen, Albert van 2, 4, 12, 21
- Westrenen, Henric van 2-3, 11, 21, 26
- Weteringe, Jacob vander 30
- Wiel, Gerburch van 3
- Wiel, Willem van 12, 15
- Willam Jans Willamsoen 9
- Willem brouwer 31
- Willem Henric(soen) 2-3, 11, 19, 21, 25
- Willem Hermensoen 10, 12-13, 16, 21, 25
- Willem Woutersoen 18
- Witteheynsensoen, Jacob Willem 3, 20
- Wittenberch, Jan van 8
- Wouter Andriessoen 32
- Wouter Goesensoen 6, 13, 24
- Wouter Johanssoen 3
- Wijck 6

- Zalm, Hermen 6, 24
- Zander 12
- Zanen, Claes van 16
- Zas(se), Lambert 12, 19, 30
- Zulen van Nyevelt, Willem van 4
- Zwolman, Egbert 31

MUNTEN EN HUN KOERSEN IN DE REKENING OVER 1427 ¹²⁰			
<i>Munt</i>	<i>Koers</i>	<i>Vindplaats koers</i>	<i>Bijzonderheden</i>
Arnhemse gulden	3, 64, 66, 6 67,5 wit	pp. 1, 6, 19, 20, 25, 26 & 28	Ook Arnoldusgulden genoemd. Gelderse munt geslagen onder hertog Arnold van Egmond (1423-1465).
Beierse gulden	65, 67,5, 71 wit	pp. 3, 4 & 17	Hollandse munt geslagen onder Jan van Beieren (1420-1425). Waarde: 30 groten.
Boddrager	5 wit	p. 7, 30	Zilveren munt geslagen in Vlaanderen tussen 1390-1404 als opvolger van de plak. Waarde: dubbele plak.
Botken (b)	9,5 duit	pp. 5 en 16	Waarde: halve boddrager.
Braspenning	6 wit ≤ duit	p. 26 ¹²¹	Zilveren munt geslagen in Vlaanderen onder Jan zonder Vrees (1404-1419). Waarde: 2,5 groot.
Duit	0,25 wit	passim	Waarde: 2 Brabantse of 4 Hollandse penningen.
Engelse nobel	6 gulden	p. 8	Gouden munt die vanaf de jaren '40 van de 14de eeuw veel gebruikt werd bij grote transacties vanwege zijn grote betrouwbaarheid .
Franse schild (<i>Vr.schild</i>)	4 gulden 14 wit	p. 26	Gouden munt die vanaf 1337 in de Nederlanden in zwang raakte bij gebrek aan eigen gouden munten.
Hollandse schild	90-110 wit	pp. 4 & 14 ¹²²	Gouden munt vanaf 1375 geslagen naar Frans voorbeeld. Waarde: 40 groten.
Kromstaart (<i>cromstert</i>)	4 wit 1 duit	pp. 5, 8 & 19 ¹²³	Zilveren munt geslagen in Vlaanderen vanaf 1418. Genoemd naar staart van leeuw die op munt stond afgebeeld. Door Utrechtse bisschoppen geïmiteerd. Waarde: dubbele groot.
Leeuw	2 wit 1,5 duit	p. 5	Zilveren munt geslagen in Holland tussen 1411-1414.
Lichte gulden	30 wit	p. 8 & 32 ¹²⁴	Benaming voor de bisschopsgulden als rekenmunt.
Oortje (<i>oert</i>)	0,25 gulden	passim	Gebruikt bij Arnhemse en Beierse gulden.

<i>Munt</i>	<i>Koers</i>	<i>Vindplaats koers</i>	<i>Bijzonderheden</i>
Plak (plc)	21,5 of 5 wit	p. 3 & 26 ¹²⁵	Zilveren munt ingevoerd vanaf 1365 als opvolger van de groot. In Holland en Utrecht geslagen naar Vlaams voorbeeld. Waarde 2 groten. Koers eind 14de eeuw bijna gelijk aan de wit. Eeuwenlang standaard-rekeneenheid in West-Europa. Waarde: 20 schellingen van 12 penningen. In de 15de eeuw golden in Sticht Utrecht verschillende ponden, waarvan twee in deze rekening worden onderscheiden. Onder de Utrechtse postulaat (later bisschop) Rudolf van Diepholt (1426-1431) geslagen.
Pond (lb)	8 Dordtse plak-ken of 11 wit	p. 13 & 26	
Postulaats- gulden	72-80 wit	p. 22 ¹²⁶	
			
Quartier Tuin (tun)	0,25 gulden 3 wit 0,2 duit	passim p. 5-8, 20, 25 & 27 ¹²⁷	Gebruikt bij rekgulden van 30 wit. Zilveren munt in Holland geslagen tussen 1420-1425. Waarde: 2 groten. In 1422 zilveragehalte verlaagd. In de rekening komt deze 'nieuwe' tuin voor. Waarde even boven de lichte rekgulden. Zilveren munt vanaf 1337 geslagen in Vlaanderen. Later in Holland en Utrecht geïmiteerd.
Utrechtse gulden	30 wit 10,25 duit	p. 1, 4, 8 & 32 ¹²⁸	
Vlaamse groot	3 wit 1 duit	p. 26	

NOTEN

Indien niet anders is vermeld, bevinden de bronnen zich in het gemeentearchief van Amersfoort.

Gebruikte afkortingen:

HUA = Het Utrechts Archief.

SB = Archief van het stadsbestuur

ch = charter

1. In een volgend jaarboek zal een artikel worden gewijd aan de middeleeuwse financiën van Amersfoort. Daarin wordt aandacht besteed aan de stedelijke boekhouding en de inkomsten van het stadsbestuur.
2. Vgl. over lijf- en erfrenten: J.H. Kernkamp, m.m.v. J. van Heyst, J. Hegeman & W. Verhoeven, *Vijftiende-eeuwse rentebrieven van Noordnederlandse steden*. Groningen 1961. (Fontes minores medii aevi 13) & L.M. VerLoren van Themaat (red.), *Oude Dordtse lijfrenten, stedelijke financiering in de vijftiende eeuw*. Amsterdam 1983.
3. Expliciet wordt de term rente(n) viermaal vermeld (pp. 12, 17, 22 & 26). Daarnaast staat voor of achter een zestal posten de toevoeging 'lijf' (pp. 1, 3 & 25).
4. De genoemde munten komen in dit verband voor op pp. 1, 3, 4, 8, 13, 17, 18, 23, 24, 25, 26 & 28. Het gebruik van deze munten bij renteovereenkomsten blijkt uit de uitgegeven rentebrieven in Kernkamp, *passim* & VerLoren van Themaat, 123-126.
5. SB ch 316; SB 109 rekening 1432.
6. J.C. van Loenen, *De Haarlemse brouwin-dustrie vóór 1600*. Amsterdam 1950, 15 & 52 & J.W. Marsilje, *Het financiële beleid van Leiden in de laat-Beierse en Bourgondische periode ± 1390-1477*. Hilversum 1985. (Studies over Holland in de Middeleeuwen 1). 109 & 141-147.
7. Dit is aantoonbaar voor de jaren 1438 (SB 109 rekening 1438 p. 23), 1445 (W.F.N. van Rootselaar, *Amersfoort 777-1580*. 2 dln. Amersfoort 1878. Deel 2, 18) & 1484 (SB 109 rekening 1484, p. 91).
8. Amersfoort kende de jaardagstijl, waar-bij het kalenderjaar, net als tegenwoordig, begint op 1 januari, vgl. R. Fruin, *Handboek der chronologie, voornamelijk van Nederland*. Alphen a/d Rijn 1934, 75 & 76.
9. Vgl. J.G. Smit, 'Amersfoort en Holland 1410-1430'. In: *Jaarboek Oud-Utrecht* 1971, 115-128; J. de Hullu, *Bijdrage tot de geschiedenis van het Utrechtse schisma*. 's-Gravenhage 1892; Van Rootselaar. Deel 1, 496-498; A. van Bommel, *Beschrijving der stad Amersfoort*. 2 dln. Utrecht 1760. Deel 2, 924-927 & K. Burman, *Utrechtse jaarboeken van de vyftiende eeuw*. Deel 1. Utrecht 1750, 223-349.
10. Genoemd worden een bolwerk dat bij de Koppelpoort was gemaakt (pp. 5 & 27), 'bussen' (geschut) die op dit bolwerk in stelling waren gebracht (p. 5), kruit en stenen als munitie voor daarvoor, pijlen voor de schutterij en 'voetangelen' (pp. 20 & 21). Voor het verzorgen van de strijders die op de wallen gewond waren geraakt werd aan meester Henric een vergoeding gegeven (p. 31).
11. K. Heeringa, *Rekeningen van het bisdom van Utrecht 1378-1573*. Utrecht 1926. (Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap, 3e serie, 50). Deel 1, eerste stuk, 273, 287 & 318.
12. Ibid. 331 & 342. De waarde van de Beierse gulden werd vanaf september 1428 gesteld op 91 1/2 wit, waarmee die

van de Arnhemse gulden kan worden berekend op 85 en ruim 86 wit.

13. Met tweede dag (*secunda*) na Sint-Maarten (11 november) werd waarschijnlijk de tweede dag van de week bedoeld: de maandag. De maandag na Sint-Maarten was 18 november 1426.

14. Gesignaleerd door H. Halbertsma, *Zeven eeuwen Amersfoort*. Arnhem 1974, 100 & J. Hovy, *Amersfoort in prent*. Zaltbommel 1975, 33.

15. De namen komen voor op pp. 14, 17, 27 & 31.

16. Van Bommel. Deel 2, 535 & 537. In dezelfde periode zaten nog twee telgen van de familie Poit regelmatig in het stadsbestuur, namelijk Reyner Poit Gosenzoon en Reyner Poit Dirzoon. Dit maakt een bepaling van de ware burgemeester Reyner lastiger. Het gebruik van de Utrechtse bron heeft bij de keuze voor Reyner Evertzoon de doorslag gegeven, HUA, Stadsarchief (I) 589 kameraarsrekening 1427/1428, fol. 69, 70 & 74.

17. HUA, Stadsarchief (I) 589 kameraarsrekening 1427/1428, fol. 79 & 81. Henric Jacobzoon krijgt hier samen met Godert Koninc de titel 'overste'. Dit zou kunnen betekenen dat Henric Jacobzoon geen burgemeester was, maar overste schepenen. In de opgave van magistraten bij Van Bommel komt de naam Henric Jacobzoon niet voor.

18. Er waren mogelijk meer accijnsmeesters, want Amersfoort kende in de 15e eeuw meer belastingen dan die voorkomen in de rekening van 1427. We komen hierop terug in het volgende jaarboek.

19. Voor de brouw- en tapaccijns gold een pachtperiode van een maand, voor de overige belastingen een periode van een

jaar. Dit verklaart waarom eerstgenoemde accijnzen zoveel vaker voorkomen in de tabel.

20. *Richtlijnen voor het uitgeven van historische bescheiden*, *Bibliografische reeks van het Nederlands Historisch Genootschap*, nr. 4, 's-Gravenhage 1988⁶.

21. N.B. Tenhaeff, *Bronnen tot de bouwgeschiedenis van den Dom te Utrecht. 2e deel 1e stuk (rekeningen 1395-1480)*. 's-Gravenhage 1946. (Rijks Geschiedkundige Publicatiën 88). LXXII.

22. SB 109 rekening 1432 p. 27.

23. Tenhaeff, XLIII & LXIX.

24. Vgl. voor de in het Nedersticht circulerende munten H. Enno van Gelder, *De Nederlandse munten*. Utrecht 1965; F. Ketner & N.B. Tenhaeff, 'Bijdrage tot de kennis van de Utrechtsche rekenmunten in de 15e eeuw'. In: *Tijdschrift voor Geschiedenis* 1934. 454-476; N.W. Posthumus, *Nederlandse prijsgeschiedenis*. Deel 2. Leiden 1964, 12-30 & Tenhaeff, XLII-LXXXI.

25. De weggelaten tekst aangevuld met behulp van regel 7 & van W.E. van Dam van Isselt, 'Een partieele lijst van hoogst aangeslagenen te Amersfoort (gedwongen schenking aan den bisschop) anno 1426. In: *De Nederlandsche Leeuw* 59 (1941), kol. 5.

26. In de marge staat '...dam 12 gul. 9 wit'.

27. In de marge staat '...ut dan 71/2'.

28. Het bedrag was 18 gul.; de doorgehaalde 15 gul. komt terug in de volgende, ingevoegde post.

29. Deze post is later tussengevoegd.

30. In de marge staat 'lijf'.

31. Deze post is doorgedaald.

32. Ibidem.

33. Het is niet duidelijk waar de losse 'p'

in de originele tekst voor staat. Andere mogelijkheden zijn 'postulaet' (zie p. 3 regel 12) of 'penning'.

34. Deze post is doorgehaald.
35. Ibidem.
36. In de marge staat 'lijf', maar dit is doorgehaald.
37. 'Gerburch ... voir 1 gul.' is doorgehaald.
38. Deze post is doorgehaald.
39. In de marge staat 'lijf', maar dit is doorgehaald.
40. In de marge staat 'Min 12 tun Goesen Jansoen had'.
41. Deze post is doorgehaald.
42. Deze post is doorgehaald.
43. Totaal verbeterd; was eerst 'Summa 60 gul. 13 wit 3 d.'
44. Over deze drie posten betreffende Loedewich Taets tezamen volgt in het handschrift nog de opmerking 'van Goesen; hier of 16 wit gehevelt, postulait'.
45. Mogelijk staat hier niet '4 gul. 8', maar '4 gul. 13'.
46. Dit totaal is doorgehaald.
47. De laatste drie posten 'Item 11 quartier ... sijn scuut' zijn verticaal doorgehaald.
48. Deze '5 wit' is doorgehaald.
49. Deze '10 d.' is doorgehaald.
50. Dit totaal is doorgehaald.
51. Achter deze en volgende post staat een lijn die aangeeft dat de beide posten betrekking hebben op de vermelde naam 'Hermen Jäcobsoen'.
52. Dit totaal is doorgehaald.
53. Deze zin is doorgehaald.
54. Deze post was tweemaal opgeschreven waarna de bovenste is doorgehaald.
55. Deze eerste zin is vrijwel onleesbaar.
56. Hierachter is de naam Hermen toegevoegd.
57. Ibidem.
58. Een lijn verwijst hier naar bovenstaande 'Peter Henricsoen'.
59. Als bedrag stond hier eerst '3 Beyers gul.', maar dit is verbeterd.
60. In de tekst staat een afkortingsteken dat mij onbekend is. Mogelijk staat het voor 'debet'.
61. Dit totaal is doorgehaald.
62. Van dit bedrag is '1 d.' doorgehaald.
63. Dit totaal is doorgehaald.
64. Deze post is doorgehaald.
65. Ibidem.
66. Ibidem.
67. Hier stond een bedrag van 4 gul. 11 wit 1 d., maar dit is veranderd.
68. Deze post is doorgehaald.
69. Ibidem.
70. Het bedrag is waarschijnlijk veranderd van 9 gulden naar 1,5 gulden. Vervolgens is de gehele post doorgehaald.
71. Deze post is doorgehaald.
72. Deze post wordt gevolgd door 'scuts'.
73. Ibidem.
74. Ibidem.
75. Ibidem.
76. In plaats van Johan de monick stond hier eerst de naam Arnt Ghijsbert, maar die is doorgehaald.
77. Deze post wordt gevolgd door 'scuts'.
78. Deze naam zou ook Aeltgen kunnen zijn.
79. Deze post is doorgehaald.
80. De laatste woorden van deze post zijn slecht leesbaar. Bovendien is de gehele post doorgehaald. De reis naar de Betuwe heeft vermoedelijk betrekking op de aanval die o.l.v. postulaat Rudolf van Diepholt in de zomer van 1427 is uitgevoerd tegen Gelre.
81. Deze post is doorgehaald. Achter deze en vorige post staat een pijl naar het bij-

- schrift: 'doemen tapscijs verhuerde'.
82. Deze post is doorgehaald.
83. Het bedrag van 4,5 gul. is gecorrigeerd; eerst stond hier '3 Beyers gul. ende 15 tuun'.
84. Achter deze post is de naam 'Poyt' bijgeschreven.
85. Het gedeelte tussen haken is zeer slecht leesbaar.
86. '1 cromstert' is doorgehaald.
87. Achter deze post zijn de namen 'Arnt' en 'Poyt' bijgeschreven.
88. Deze en vorige post zijn doorgehaald.
89. De naam Taems kan ook gelezen worden als Caenis.
90. Dit volledige totaal is doorgehaald.
91. Deze beide woorden zijn later bijgeschreven.
92. Dit totaal is doorgehaald.
93. Beide totalen zijn doorgehaald.
94. Dit bedrag was eerst 17 gul., maar is verbeterd.
95. Dit totaal is doorgehaald.
96. 'Item ... 20 gul' is doorgehaald.
97. Deze post is doorgehaald.
98. Ibidem.
99. Dit totaal is doorgehaald.
100. Na deze post volgt weer een subtotaal: eerst 'Summa 43 gul', hierna doorgehaald en vervangen door '60 gul.', dat vervolgens eveneens is doorgehaald.
101. Deze zin is later ingevoegd.
102. Deze en vorige twee posten zijn doorgehaald.
103. Een 'doet vat' is een doods-kist.
104. Deze totalen zijn doorgehaald.
105. Het totaal is verbeterd; er stond eerst '86 gul. 7 wit 1 d.'.
106. Dit totaal is doorgehaald.
107. Achter deze post is bijgeschreven: 'noch 2 gul.'
108. Hier stond eerst '4 gul. 11 wit 1 d.', maar dit is verbeterd.
109. Deze post is rechts van de staat bijgeschreven.
110. Deze post is doorgehaald.
111. Deze post is rechts van de staat bijgeschreven.
112. Hier stond eerst '4 gul. 3 quartier', maar dit is verbeterd.
113. De posten tussen de haken zijn slecht leesbaar.
114. Deze post is doorgehaald.
115. Ibidem.
116. Boven deze post staat het woord 'huer'.
117. De 2,5 quartier zijn doorgehaald.
118. Deze post is doorgehaald.
119. Deze post is doorgehaald.
120. Vgl. voor de Utrechtse munten in de 15e eeuw noot 24, voor de Hollandse muntslag: D.E.H. de Boer, *Graaf en grafiek. Sociale en economische ontwikkelingen in het middeleeuwse 'Noordholland' tussen ± 1345 en ± 1415*. Leiden 1978, 169-190; J.A.M.Y. Bos-Rops, *Graven op zoek naar geld, de inkomsten van de graven van Holland en Zeeland, 1389-1433*. Hilversum 1993 (Hollandse Studiën 29) & J.W. Marsilje, 148-247.
121. De koers is afgeleid uit het totaal van de laatste vier posten van deze bladzijde.
122. De waarde die uit p. 14 kan worden berekend als het pond op een koers van 11 wit wordt verondersteld, is 90 wit. In de kameraarsrekening van Utrecht over 1427/1428 doet het Hollandse schild 92 wit (HUA, Stadsarchief (I) 589, fol. 3). De koers in de rekeningen van het bisdom Utrecht verloopt van 96 wit in 1426 naar 111 wit na september 1427, zie: K. Heeringa. 273 & 287.

123. In de rekeningen van het bisdom Utrecht wordt de kromstaart vanaf eind 1428 voor 6 wit gerekend, zie: Heeringa, LXXII, LXXIII & 318. De Amersfoortse rekeningen vanaf 1434 bevatten eveneens kromstaarten van 6 wit. Deze koers wordt ook vermeld in Ketner, 467.

124. Heeringa, 275, 277, 285, 298, 313 & 334; HUA, Stadsarchief (I) 589 kameraarsrekening 1427/1428 fol. 3.

125. Op p. 3 wordt 65 wit gelijkgesteld aan 2 gul. 1 plak, hetgeen leidt tot een koers van 5 wit voor een plak. Op p. 26 is 28 pond 1 plak gelijk aan 18 gul. 221/2 wit. Elk pond telt hier 8 Dordtse plakken. Hieruit volgt dat 225 Dordtse plak = 562,5 wit. Een plak is dan 21/2 wit. Het gaat hier om een betaling van twee jaar renten, dus het is niet uitgesloten dat de koers nog moet worden gehalveerd tot 1,25 wit. De kameraarsrekening van Utrecht over 1427/1428 geeft een plak van 3 wit (HUA, Stadsarchief (I) 589 fol. 21). In de Rekeningen van het bisdom (Heeringa, 305) worden ponden van 8 Dordtse plakken omgerekend in Beierse gulden van 27 plakken. Deze gulden heeft daar een koers van 78 wit, wat leidt tot een waarde van de plak van 2,89 wit.

126. Heeringa, 312, 332, 338 & 342. Op de twee laatstgenoemde bladzijden heeft de postulaatsgulden een waarde van bijna

80 wit. In de kameraarsrekening van Utrecht over 1427/1428 heeft dezelfde gulden een waarde van 2 gul. 12 wit (72 wit) (HUA, Stadsarchief (I) 589 fol. 79). De munt was vermoedelijk de opvolger van de Fredericus dominusgulden die geslagen was tijdens de vorige bisschop, Frederik van Blankenheim. Die gulden had namelijk een waarde van 1 tot 3 wit boven een Beierse gulden, Heeringa, 232 & 261. De beeltenis van de postulaatsgulden leek op die van de gulden uit het Rijnland, P.O. van der Chijs, *De munten der bisschoppen, van de heerlijkheid en de stad Utrecht, van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend.* Haarlem 1859. 176-180.

127. Soms werd de koers op 3 wit afgerond, omdat dit makkelijker rekende. De 'nieuwe' tuin wordt expliciet genoemd op p. 3. Voor de koersen in de bisschoppelijke rekeningen vgl. Heeringa, 262 & 308. Aan de hand van de kameraarsrekening van Utrecht over 1427/1428 kan een 'nieuwe' tuin worden berekend met een koers van 3,33 wit (HUA, Stadsarchief (I) 589 fol. 23). Vgl. over de tuin Marsilje, 187-204.

128. De hogere waarde van de Utrechtse gulden ten opzichte van de rekengulden van 30 wit kan worden afgeleid uit de laatste posten van p. 8.